

§ 11 godkendelse af hønsehold
Hovedvejen 126 – 4720 Præstø

§ 12 godkendelse

Udgivet af Vordingborg Kommune
10.06.2015

Udarbejdet af: Line Brandt Dissing

Vordingborg Kommune
Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg
Tlf. 55 36 36 36
www.vordingborg.dk

Stamoplysninger

Virksomhedens placering	Hovedvejen 126, 4720 Præstø
Virksomhedens art	Hønsehold - ægproduktion
Virksomhedsejer	Rene Meyhoff
Matr. nr. og ejerlav	8b Hastrup by, Beldinge m.fl.
CVR nr.	16916501
Ejendomsnummer	3900012834
CHR nr.	111018
Godkendelsesdato	10.06.2015
Tilsynsmyndighed	Vordingborg Kommune

Resume og samlet vurdering.

Rene Meyhoff har ansøgt om en miljøgodkendelse i henhold til husdyrlovens¹ § 11 for sin ejendom, Hovedvejen 126, 4720 Præstø.

Besætningen ønskes udvidet fra den nuværende produktion af 19.355 årshøner til 26.000 årshøns. Samtidig ændres der staldsystem fra burhøns til skrabe høns.

Den eksisterende stald er nedbrændt. Der bygges derfor en ny stald. Derudover ønsker ansøger at bygge en gyllebeholder på 2.000 m³ på ejendommen.

Ansøger ejer selv 100,15 ha. Der vil derudover blive lavet aftaler for afsætning af husdyrgødning.

Samlet vurdering

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Vordingborg Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 18. december 2012.

Vordingborg Kommune har vurderet, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte ændring af dyreholdet samt udvidelsen af hønseholdet på Hovedvejen 126, 4720 Præstø i henhold til de gældende regler. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne ansøgningsskemaet, samt efterfølgende beregninger og supplerende oplysninger. Godkendelsen er betinget af særlige vilkår for en række områder.

---

¹ LBK nr. 1486 af 04.12.09 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

1. Indholdsfortegnelse

1. Indholdsfortegnelse	4
2. Generelle forhold	5
3. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	8
3.1 Landskabsbeskrivelse	8
3.1 Bygge og beskyttelseslinier, fredninger mv.	8
3.2 Placering i landskabet.....	9
4. Husdyrhold og staldindretning	11
4.1 Husdyrholdets størrelse og sammensætning.....	11
4.2 Staldindretning.....	11
4.3 Ventilation	11
4.4 Ressourcer	12
4.5 Spildevand herunder regnvand.....	13
4.6 Affald	14
4.8 Fodring	15
4.9 Driftsforstyrrelser og Uheld	15
5. Gødningstyper, opbevaring og håndtering	16
5.1 Gødningstyper og mængder	16
5.2 Opbevaringsanlæg	17
5.2 Nitrat	18
5.3 Fosfor	19
6. Forurening og gener fra husdyrbruget	20
6.1 Lugt.....	20
6.2 Støj	21
6.3 Transport	23
6.4 Lys	23
6.5 Skadedyr	24
6.6 Støv fra anlæg og maskiner	25
7. Udspretningsarealerne	25
7.1 Beskrivelse af arealerne	25
8. Påvirkning af naturen omkring	26
8.1 Beskyttede naturtyper.....	26
8.2 Bilag IV arter.....	29
8.3 Nitrat til grundvand.....	30
8.4 Kystoplandet Præstø Fjord	30
8.5 Vandløb	30
9. Bedste tilgængelige teknik (BAT)	32
9.1 BAT niveau i Vordingborg Kommune.....	32
9.2 Staldsystemer	32
9.3 Ressourcer	33
9.4 Gødningsopbevaring	34
9.5 Udbringning af husdyrgødning.....	35
9.6 Foderstrategi.....	36
9.7 Management.....	37
9.8 Samlet vurdering af BAT	38
10. Egenkontrol	38
11. Alternative løsninger og 0-alternativet	38
12. Husdyrbrugets ophør	39
Bilag 1. Kort over nitratklasser	40
Bilag 2. Situationsplan	41
Bilag 3. Natura 2000 område samt udspretningsarealerne.....	42
Bilag 4. Kort viser vandhul, hvor der skal være 10 meter gødningsfri zone	43
Bilag 5. Kort over målsatte vandløb	44
Bilag 6. Kort over § 3 naturområder	45
Bilag 7. Kort over kystoplande udspretningsarealerne afvander til	46
Bilag 8. Kort over drikkevandsinteresser i området.....	47
Bilag 9. Beredskabsplan	48
Bilag 10. Samlet vilkårsliste	57

2. Generelle forhold

I dette kapitel beskrives en række juridiske forhold ved godkendelsen, såsom husdyrholdets størrelse, gyldighed og retsbeskyttelse.

Meddelelse om godkendelse

På grundlag af de foreliggende oplysninger meddeler Vordingborg Kommune godkendelse til udvidelsen og ændringen af hønsebedriften på de vilkår, som fremgår af denne godkendelse. Det er endvidere Vordingborg Kommunes samlede vurdering, at miljøgodkendelsen med de stillede vilkår ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Bedriften skal ud over denne miljøgodkendelse også leve op til de enhver tid gældende love og bekendtgørelse for landbrug. Dette gælder også selvom reglerne kan være skærpede i forhold til godkendelsen.

Meddelelsespligt – anlæg, arealer og ejerforhold

Såfremt der foretages ændringer på bedriften, skal kommunen orienteres, og foretage vurdering af om eventuelle ændringer, udløser krav om et tillæg til miljøgodkendelsen. Udskiftning af arealer skal anmeldes til kommunen. Udskiftning af arealer indenfor samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemandsarealer) kan ske uden en godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare end de hidtil anvendte, jf. § 15 i husdyrbekendtgørelsen².

Gyldighed, retsbeskyttelse og revurdering

Med miljøgodkendelsen følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb er 10.06.2023. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i husdyrloven.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering jf. § 17 i husdyrbekendtgørelsen¹. Den første revurdering skal dog foretages efter 8 år, dvs. i 2023.

Det skal bemærkes, at Vordingborg Kommune altid kan ændre vilkårene for bedriftens egenkontrol.

Hvis den meddelte godkendelse ikke har været udnyttet helt eller delvist i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet. Fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

Offentlighed

Udkast til godkendelse har været i nabohøring fra den 23. marts 2015 og 3 uger frem. Der er ingen naboer indenfor lugtgenegrænsen, så det er kun matrikulære naboer der er hørt. Pga. ændringer i staldens placering og ændrede vilkår vedr. beplætning har godkendelsen været i nabohøring igen fra den 11. maj 2015 – 8. juni 2015. Der er ikke indkommet kommentarer i høringsperioden.

---

² Bekendtgørelse nr. 294 af 31.03.2009 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Sagens akter

Følgende sagsakter er indgået i sagen:
Ansøgning om miljøgodkendelse skema 72806 version 5
Andet supplerende materiale

Afgørelsen er sendt til

Ansøger, Rene Meyhoff, Hovedvejen 126, 4720 Præstø

Kopi af afgørelsen er sendt til:

Konsulent

Kolding Herreds Landboforening, att. Inger Knude, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding

Klageberettigede organisationer mv.

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 Kbh. K. DN@DN.dk

Naturstyrelsen

Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk

Sundhedsstyrelsen, Islands Brygge 67, 2300 København S, [sst@sst.dk](mailto:ssst@sst.dk)

Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup,

nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaagade 1, 7100 Vejle, jkt@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk

Friluftsrådet, v. Terkel Jakobsen, Nellikevej 4, 4930 Maribo, jakobsen.terkel@gmail.com

DOF Storstrøm, V/ Michael Thelander, vordingborg@dof.dk

DN, Vordingborg afd. v/ Martin Vestergaard, Svinøvej 23, 4750 Lundby, dnvordingborg-sager@dn.dk

Naboer

Hovedvejen 128, 4720 Præstø

Skovgårdsvej 9, 4720 Præstø

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til reglerne i husdyrloven. Ansøgningen vil tillige blive vurderet i forhold til habitatdirektivet³

---

³ Bekendtgørelse nr. 408 af 01.05.07 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder.

Klagevejledning og offentliggørelse

Afgørelsen kan i henhold til husdyrlovens § 84 påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klageberettiget er diverse organisationer, naboer samt enhver, der har individuel væsentlig interesse i sagens udfald.

Skriftlig klage indtastes i klageportalen på Natur og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Offentliggørelse vil ske på Vordingborg Kommunes hjemmeside den 12. juni 2015. Klagefristen er 4 uger efter offentliggørelsen, altså den 10. juli 2015.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Gebyret tilbagebetales til klager hvis du / I får helt eller delvis medhold i klage.

Et evt. søgsmål til domstolene skal være anlagt inden 6 måneder fra modtagelsen af denne afgørelse.

Med venlig hilsen

Line Brandt Dissing

Vilkår for generelle forhold

- 2.1 Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningskema 72806, version 5 og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.

3. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

I dette kapitel beskrives og vurderes projektet set i forhold til afstandskrav til naboer, vandforsyning, offentlig vej m.v. samt husdyrbrugets beliggenhed i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinier, fredning m.v. Desuden beskrives og vurderes husdyrbrugets placering i landskabet med hensyn til de landskabelige værdier.

3.1 Landskabsbeskrivelse

Ca. 1 km sydøst for landsbyen Hastrup ligger landbrugsejendommen Birkelygård, Hovedvejen 126, 4720 Præstø i et morænelandskab 22 moh., på den østlige side af den nord-sydgående, sydsjællandske højderyg midt imellem Jungshoved mod øst og Svinø i vest.

Landskabet her opleves som et højtliggende, svagt kuperet og mod nord svagt skrånende morænelandskab. De høje morænejorder præges af stjerneudskiftede landsbyer, mens lavbundsarealerne i den ca. 1,5 km nordfor liggende tunneldal og de højere beliggende og stærkt kuperede områder 0,5 km syd for henligger som hhv. natur/brakarealer og skov.

Landsbyen Hastrup er også en typisk stjerneudskiftet landsby, hvor de beplantede ejendomsskel endnu fremstår tydeligt. Birkelygård ligger – set fra landsbyen – i den fjerneste ende af en af stjerneudskiftningens ”lagkagestykker”, mens der stadig ligger en gård tilbage i landsbyen på samme ”snitte”.

Omtrent samtidig med landsbyudskiftningen anlagdes omkring år 1800 den nye, snorlige hovedlandevej A2 fra Køge til Vordingborg midt mellem landsbyerne Hastrup og Dyrlev. Ejendommen Hovedvejen 126 opførtes jf. BBR i 1903 som en klassisk firelænget gård, men i 1923 udskiftes stuehuset med et nyt stuehus i ”bedre byggeskik” med prægtig facade ud mod hovedlandevejen.

3.1 Bygge og beskyttelseslinier, fredninger mv.

Tabel 3. 1 Generelle afstandskrav

	Afstand fra anlægget	Lovkrav (minimum)
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	> 25 m	25 m
Almene vandforsyningsanlæg	> 50 m	50 m
Vandløb/søer	150 m	15 m
Nærmeste drænbrønd	Ca. 200 m	15 m
Nærmeste offentlig vej	150 m	15
Levnedsvirksomhed	>25 m	25 m
Beboelse på samme ejendom (målt fra ny stald)	40 m	15 m
Naboskel	16 m*	30 m
Nærmeste nabobeboelse	160 m	50 m
Samlet bebyggelse, Gishale	850	-

*Der er givet dispensation til naboskel, da det er markskel.

En situationsplan / beplantningsplan ses over ejendommen kan ses på bilag 2.

Tabel 2. Afstande til beskyttede områder

	Afstande / Bemærkninger
Skovrejsningsområder	Ingen fundet indenfor 1000 m
Fredede fortidsminder inkl. beskyttelseszone	Ca. 900 m til kulturarvsareal
Kirkeomgivelser	Ingen fundet indenfor 1000 m
Områder med landskabelig værdi/særlig følsomme landbrugsområder	Ingen fundet indenfor 1000 m
Rekreative interesseområde	Ingen fundet indenfor 1000 m
Kystnærhedszonen	Ingen fundet indenfor 1000 m
Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser m.v.	140 meter til sø
Skovbyggelinje	180 meter
Beskyttede jord og stendiger	Ca. 15 meter

Vurdering

Der er for nogle fortidsminder en beskyttelseszone på 100 m hvor der ikke må bygges. Forholdet reguleres af naturbeskyttelsesloven⁴. Afstanden til kirkebyggelinier og andre beskyttelseslinier, herunder fortidsminder er overholdt med god margin for landbrugsbyggeriet.

Almindelig landbrugsdrift er imidlertid undtaget for afstandskravene men der må naturligvis ikke ske beskadigelse af fortidsminder herunder jord og stendiger.

3.2 Placering i landskabet.

Helt specielt og meget karakteristisk for Hovedvejen 126 er således, at driftsbygningerne utvivlsomt knytter sig til de stjerneudskiftede marker omkring landsbyen Hastrup, mens indkørslen og hovedbygningen, der er drejet 90 grader, knytter sig til Hovedvejen. Mønstret genkendes for øvrigt i matriklen, idet hovedmatriklen betegnes nr. 8b, Hastrup By, Beldringe, mens vejadgangen til Hovedvejen har sin egen matrikel og endog et andet ejerlav: 14f, Dyrlev By, Beldringe.

Set fra Hovedvejen syner driftsbygningerne således ikke af meget, primært fordi øjet naturligt drages langs Hovedvejens snorlige linjeføring og herefter optages af den spredte bebyggelse med tilhørende haver og hegn og mindre granplantager, som ligger umiddelbart langs Hovedvejen. Birkelygård ligger ca. 150 m vest for Hovedvejen og er visuelt adskilt fra vejen af det gamle, tæt beplantede NØ-SV-gående ejerlavsdige mellem Haslev og Dyrlev.

Set fra syd skjules ejendommen af landskabets krumning og en mindre granplantage på naboejendommen.

Kun fra Hovedvejen umiddelbart ud for (øst for) ejendommen ses ejendommens facade "mod gaden". Specielt for denne gård er som tidligere nævnt stuehuset, der ligger i nord-sydlig retning ligesom østlængen, hvorved gårdanlægget fremtræder langstrakt og uden østvendte gavle.

Indpasningen af den ny driftsbygning kompliceres derfor i dette helt specielle tilfælde, hvor den ny fjerkræstald vil danne en gavl, der sammen med det trods alt forholdsvis beskedne stuehus skal danne rammerne for gårdanlægget. Set fra denne vinkel – umiddelbart øst - kan

---

⁴ Lovbekendtgørelse nr. 933 af 24.09.09 af lov om naturbeskyttelse.

den nye fjerkræstald have en tendens til at opleves som fritliggende i forhold til de oprindelige bygninger. Nybyggeriet ligger dog stadig indenfor 20 meter fra eks. bygninger, og det er kun netop i ét punkt, i ét kort øjeblik, med direkte kig ned mellem nye og gamle driftsbygninger, der kan være en tendens til at opfatte ejendommens bygningsmasse som usammenhængende.

Væsentligt for sammenhængen i bygningsmassen er det således, at den nye stald ikke visuelt tager magten fra hovedbygningen og det er fint løst i dette tilfælde. Fjerkræstalden vil med dens forholdsvis lave gavl- og kiphøjde og det diskrete farve- og materialevalg, facader i grå sandwich-plader og gråt/grønt tag, visuelt træde i baggrunden bag det eksisterende læhegn og underordne sig det mere farvestrålende stuehus, der fremstår med rødt tegtag og nypudsede facader.

Det stjerneudskiftede landskab set fra landsbyen Hastrup og fra Hastrupvej mod nord udgør et scenarie af store, dyrkede markflader med striber af beplantede ejendomsskel imellem. Hovedvejen 26 falder naturligt ind i horisonten med eksisterende beplantninger og det op til 20 meter højere terræn med Hastrup-Dyrlev Skov i ryggen. Den nye fjerkræstald følger linjerne i landskabets terræn og struktur, og stalden vil med valget af mørkegrå/-grønne materialer visuelt falde godt i med omgivelserne.

Hovedvejen 126, 4720 Præstø, ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget til Jordbrugsområde. Samtlige ejendomsskel fremstår velbevarede og er alle registrerede som beskyttede diger. Den sydligste del af matriklen berøres af skovbyggelinjen omkring Hastrup-Dyrlev Skov, og langs det østligste skel er der udpeget en økologisk spredningskorridor.

Den ny fjerkræstald erstatter en tidligere rundbuehal, som er nedbrændt, og opføres med samme placering som den gamle hal, men med andre proportioner. Der etableres samtidig en ny gyllebeholder mellem den nye stald og læhegnet/ejendomsskellet mod øst.

Landskabeligt set vurderes projektet at være særdeles vel indpasset og ikke i konflikt med landskabelige interesser.

Vilkår

- 3.1 Den ny fjerkræstald skal opføres i et farve- og materialevalg, der virker diskret i landskabet, dvs. med grå facader og mørkt gråt-/grønt tag jf. oplysninger ifm. ansøgningen.
- 3.2 Ejendommens bygninger må ikke anvendes til reklamering og der må ikke etableres anden belysning end den, der er nødvendig for landbrugsdriftens udførelse.
- 3.3 Beskyttede diger skal respekteres og beplantning herpå skal bevares og stedse vedligeholdes, så ejendomsskel fremstår som markante og skærmende læhegn.
- 3.4 På en strækning af min. 400 meter i den østlige ende af hegnet i ejendomsskel mod nord, skal hegnsplantningen suppleres ved manuel indplantning af arter af hjemmehørende, egnskarakteristiske, løvfældende træer og buske, jf. Vordingborg Kommunes dispensation fra museumsloven til beplantning på dige af 7. maj 2015.

4. Husdyrhold og staldindretning

I dette afsnit beskrives husdyrholdets størrelse og sammensætning. Desuden gives en beskrivelse af staldindretningen på husdyrbruget og det samlede anlæg.

4.1 Husdyrholdets størrelse og sammensætning

Der ønskes en produktion på 26.000 årshøner svarende til en udvidelse fra 113,85 dyreenheder (DE) til 152,94 DE

Vurdering

Det vurderes, at produktionen med de stillede vilkår ikke vil overstige det tilladte.

Vilkår

4.1 Produktionens maksimale omfang og sammensætning:

Produktion	Staldsystem	Antal dyr	Antal DE
Årshøner	Skrabehøns, voliere med gødningsbånd	26.000	152,94

- 4.2 Husdyrbruget skal føre registreringer over produktionen på husdyrbruget. Registreringerne kan bestå af slagteriafregninger, indkøb af hønniker eller lignende og skal gemmes i mindst 5 år.

4.2 Staldindretning

Beskrivelse af staldafsnittene er foretaget i afsnit 8.2 om BAT.

4.3 Ventilation

Det etableres undertryksventilation i stalden. Ventilatorerne er computerstyrede og der ventileres derfor efter konkret behov ud fra temperatur og luftfugtighed.

Der vil være ventilationsafkast via skorstene på tagryggen. Det vil være gavlafkast til spidsbelastning. Indsugning sker via vægventiler.

Stalden indrettes så krav til økologisk produktion kan overholdes. Der vil derfor blive lavet udgangshuller i stalden som vil bidrage til naturlig ventilation når hønsene har adgang til udearealet.

Der udføres en jævnlig rengøring og tilsyn af ventilationskanaler og ventilator, herved fjernes snavs mv. som kan yde modstand og forøge strømforbruget.

Ventilationen er lavenergi og frekvensstyret.

Vurdering

For at anlægget altid skal køre efter hensigten, er det vigtigt at det vedligeholdes og repareres i fornødent omfang og der stilles derfor vilkår, som sikrer at driften af anlægget varetages på en måde, så anlægget fungerer optimalt.

Vilkår

- 4.3 Ventilationsanlægget skal efterses af et ventilationsfirma så optimal drift sikres. Dette skal ske efter hvert hold af høns, dog min. hver 14 måned. Dokumentation for dette skal være i miljømappen i mindst 5 år.

4.4 Ressourcer

Tabel 4.2 Forbrug af ressourcer

Ressource	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring (f.eks. tanktype, bygning eller indretning)
Totale elforbrug	Ca. 50.000 kWh (oplyst af ejer)	Ca. 60.000 kWh (vurderet)	
Diesel	1.200 liter	1.200 liter	Opbevares i dieseltank

Energi

Elektricitet anvendes til ventilation, kølerum, pakkemaskine, gødningsbånd samt belysning. Bedriftens årlige energiforbrug er i øjeblikket ca. 50.000 kWh pr år. Det årlige energiforbrug ved en udvidelse af driften er estimeret til 60.000 kWh. El aflæses automatisk hvert kvartal. Se nærmere under afsnittet om BAT.

Diesel

Markdrift foregår ikke med udgangspunkt i denne adresse og forbruget her dækker over det, der skal bruges til maskiner i forbindelse med gødningshåndtering og håndtering af grovfoder. Her vil forbruget blive påvirket af om der omlægges til økologisk ægproduktion eller ej. Omlægges ikke til økologi er forbruget på 1200 l nok for højt.

Der forefindes en olietank på 1.200 liter.

Vand

Stalden forsynes med vand fra Faksinge Gishale Vandværk. Bedriftens årlige vandforbrug, forventes at stige fra ca. 1.525 m³ til 2.125 m³ årligt. Vandværket er hørt og de har oplyst at de godt kan levere den øgede vandmængde.

Tabel 4.3 Oversigt over vandforbrug i stalden

	Før udvidelsen	Efter udvidelsen
Vaskevand (stalde)	Ca. 75 m ³	Ca. 75 m ³
Vaskevand (maskiner)	Ca. 50 m ³	Ca. 50 m ³
Drikkevand	Ca. 1.400 m ³	Ca. 2.100 m ³
Vandforbrug i alt	Ca. 1.525 m³	Ca. 2.125 m³

Under det daglige arbejde i stalden laves visuel kontrol af, om der er utætheder eller andet spild af vand. Alle lækager reparerer så vidt muligt med det samme.

Vurdering

Elforbruget er estimeret ud fra normalt. Det vurderes acceptabelt med en stigning i elforbruget i den størrelsesorden, men der stilles vilkår om, at elforbruget skal følges og søges minimeret.

Vandforbruget er ligeledes steget, estimeret for forbruget efter ændringen vurderes højt sat.

Vilkår

- 4.4 Elforbruget skal registreres årligt på samme tidspunkt. Registreringerne skal opbevares i en "miljømappe", der skal opbevares på ejendommen.
- 4.5 Vandforbruget skal registreres årligt på samme tidspunkt. Registreringerne skal opbevares i en "miljømappe", der skal opbevares på ejendommen.
- 4.6 Olie og dieselforbruget skal registreres årligt. Registreringerne skal opbevares i en "miljømappe", der skal opbevares på ejendommen.

4.5 Spildevand herunder regnvand

Der findes ikke en opgørelse over ejendommens spildevandsmængder. Normalt sætter man vandforbruget for en husstand til 170 m³. Sanitetsspildevand fra stalden ledes via septiktank til pilerensningsanlæg.

Spildevand fra produktionen består af vandspild, vand fra rengøring af stalde, vaskevand fra vaskepladsen, hvor der rengøres vogne og traktorer der trænger til vask efter kørsel i mark. Derudover er der toilet og bad i staldbygningen.

Der vil blive lavet en opsamlingsbeholder til tagvand med overløb til dræn. Vandet fra beholderen vil blive brugt til opblanding med fast mæg i gyllebeholderen. Afledning af tagvand kræver særskilt tilladelse.

Vaskevand samles også i separat beholder og bruges ligeledes til opblanding af den faste gødning.

Rengøring

Der sker løbende udskiftning af hønsene så der hele tiden vil være høns af forskellig alder i stalden. Stalden er inddelt i 6 afsnit. Denne inddeling er etableret for at fremtidssikre

indretningen. Så stalden er indrettet så den kan overholde reglerne om økologisk produktion. Der udskiftes høns i en til to sektioner ad gangen. Afsnittet rengøres mellem udsætning af gamle høns og indsætning af nye høns. Normalt vil tørrengøring være tilstrækkelig. Forrum og pakkerum vaskes med vand.

Vurdering

Kommunen vurderer, at kapaciteten i gyllebeholdere er stor nok til at kunne rumme de givne mængder af spildevand i ansøgt drift. Ligeledes vurderer kommunen, at den samlede håndtering af spildevand, herunder regnvand sker på forsvarlig vis. Det vurderes ikke nødvendigt at stille yderligere vilkår mht. spildevand, da der skal ansøges om særskilt tilladelse til udledning af spildevand fra tagflader mv.

4.6 Affald

Tabel 4.5 Oversigt over opbevaring og bortskaffelse af affald

Type	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring	Bortskaffelse
Lysstofrør		2-40 stk årligt	I maskinhus / lade	Genbrugspladsen
Papir, pap, plastik og andet forbrændingseget	500 kg	500 kg	I maskinhus / lade	Afleveres til genbrug
Tomme spraydåser	0-10	0-10	I maskinhus / lade	Genbrugspladsen
Plast og PVC	100 kg	100 kg	I maskinhus / lade	Genbrugspladsen
Glas	1.000 kg	1.250 kg	I maskinhus / lade	Genbrugspladsen
Jern/metal	1.00 kg	1.00 kg	Ved maskinhus / lade	Eller godkendt skrothandler
Veterinært affald (kanyler, tomme medicinflasker)	minimalt	minimalt		Dyrlæge medtager evt. affald

Ved en produktion på 26.000 årshøner forventes der mellem 800-1.600 kg døde høns om året

Døde dyr opbevares i en container til de afhentes. Døde dyr afhentes af DAKA og normalvis indenfor 24 timer efter anmeldelse, hvis ikke det er op til weekend eller helligdag. Afhentningstidspunktet vil normalt være indenfor en arbejdsdag.

Vurdering

Alt affald håndteres efter gældende lovgivning herunder Vordingborg kommunes affaldsregulativer. Døde dyr opbevares og bortskaffes i henhold til lovgivningen på området. Da der ikke stilles vilkår for forhold som reguleres af lovgivningen stilles der kun vilkår til opbevaring af spildolie.

Vilkår

4.7 Spildolie skal opbevares under tag i dobbeltvægget beholdere på støbt gulv uden afløb i nærheden. Alternativt kan spildolie opbevares i beholdere som ikke er dobbeltvægget, hvis der tillige med de øvrige betingelser er støbt en opkant som kan tilbageholde min. indholdet af den største beholder.

4.8 Fodring

Der fodres efter princippet om fasefodring, hvor fodersammensætningen og tildelingen er tilpasset dyrenes vækst. Der indkøbes færdigblandet foder, hvor der er tilsat fytase. Fasefodringen er indregnet i normtallene for foder og der er derfor ikke foretaget foderkorrektioner.

Vurdering

Det vurderes at fodringen foregår på en fornuftig måde med mindst muligt tab af næringsstoffer.

Vilkår

- 4.8 Der skal udarbejdes blandeforskrift for foder min. hvert år, dog skal der laves ny blandeforskrift straks, hvis sammensætningen af råvarer ændres.
- 4.9 Der må maksimalt være 16,20 g råprotein pr. FE
- 4.10 Der må maksimalt være 0,50 g Fosfor pr. FE.

4.9 Driftsforstyrrelser og Uheld

I dette afsnit redegøres for mulige driftsforstyrrelser og risici forbundet med driften.

Redegørelse for mulige uheld

- Der vil kunne forekomme uheld med spild af husdyrgødning, f.eks. ved flytning af gylle.
- Der vil kunne forekomme strømsvigt i staldanlæggene.
- Der vil kunne forekomme fejl i foderblandingerne.
- Olietank kan springe læk.

Minimering af risiko for mulige uheld

- Pumpning af flydende husdyrgødning vil altid være under opsyn.
- Ved strømsvigt er der automatisk opkald til mobiltelefon.
- Der udarbejdes en gang årligt foderplan, for optimering af effektivitet og miljø.
- Olietanke er godkendt og kontrolleres jævnligt.

Minimering af gene og forurening ved mulige uheld

- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen, og denne skal følges (bilag 9).
- Ved uheld med gylle eller olie-/kemikalier kontaktes den lokale miljøvagt og der vælges de bedste oprydning-/forebyggelsesforanstaltninger, således at gene og risiko for forurening bliver mindst mulige (f.eks. opdæmning med halmballer, jord el. lign.).
- Alle medarbejdere er udstyret med en mobiltelefon. Ved et evt. uheld der kan have miljømæssige konsekvenser kontaktes kommunens miljøvagt, eller der ringes 112.

Vurdering

Kommune vurderer at forebyggelse af uheld samt driftsforstyrrelser er indtænkt i den daglige drift og måden opgaverne håndteres på. Det vurderes at den foreliggende beredskabsplan samt de stillede vilkår i forlængelse af denne er tilstrækkeligt til at sikre at et eventuelt uheld håndteres korrekt.

Vilkår

- 4.11 Beredskabsplanen skal altid forefindes på husdyrbruget og være opdateret min. en gang årligt, let tilgængelig og synlig. Der skal tydeligt fremgå sidste revisionsdato.
- 4.12 Planens indhold skal være kendt af bedriftens ansatte mm. og skal udleveres til indsatslederen/miljømyndigheden i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

5. Gødningstyper, opbevaring og håndtering

5.1 Gødningstyper og mængder

Hønseholdet producerer fast gødning. I tabel 5.1 er en oversigt over ejendommens producerede mængde kvælstof og fosfor før og efter udvidelsen. I tabel 5.2 er givet den totale mængde gødning på ejendommen før og efter udvidelsen.

Tabel 5.1. Oversigt over producerede mængder af husdyrgødning fordelt på typer.

Gødningstype	KgN	KgP	DE
Nudrift			
Dybstrøelse			
Fast gødning	10.009	3.213	113,85
Tilført fast gødning	4.288	1.276	41,47
Tilført dybstrøelse	1.206	426	13,82
Totalt på ejendommen	15.503	4.915	169,14
Efter udvidelse			
Dybstrøelse	3.667	1.178	38,2
Fastgødning	12.255	3.530	114,7
Tilført dybstrøelse	1.206	426	13,8
Tilført fast gødning	4.288	1.276	41,5
Afsat dybstrøelse	1.679	535	17,5
Afsat Fast gødning	5.449	1.669	51
Totalt på ejendommen			

Tabel 5.2. Total gødningsmængde før og efter (planlagt)

Gødningstype	Total N på ejendom	Total P på ejendom	DE udbragt på ejendommen
Før	15.503	4.915	169,14
Efter	14.287	4.206	139,72

*Disse tal er vejledende, da det vil variere fra år til år hvor meget husdyrgødning der udbringes. Det er mængden af næringsstoffer i vilkår 5.2, der skal være overholdt alle gødningsår.

Der er endnu ikke lavet aftaler om levering af gylle endnu. Aftalerne skal forelægge senest 1 år efter godkendelsesdatoen eller de skal foreligge før der sker udbringning

af husdyrgødning på disse arealer. Der må IKKE udbringes husdyrgødning op arealer der ikke er godkendt.

Vilkår

5.1 Der må maks. udbringes 14.368 ton N og 4.206 ton P på ejendommens arealer fra husdyrgødning.

Vurdering

I tabel 5.2 ses det, at den samlede mængde husdyrgødning på ejendommen falder. Da ejer ikke selv ejer tilstrækkeligt areal til udspredning af husdyrgødning indsættes vilkår om, at produktionsniveauet aldrig må overstige det niveau, hvortil der er gødningsaftaler til. Med andre ord skal produktionen nedsættes, hvis gylleaftalerne bortfalder og det ikke er muligt at finde erstatninger for dem (vilkår 5.1).

Derudover har ansøger ønsket af udsprede mere husdyrgødning mod at have 5 % ekstra efterafgrøder i forhold til lovgivningens nuværende krav. Der indsættes derfor vilkår om det.

5.2 Opbevaringsanlæg

Der etableres en fortank og en gyllebeholder på ejendommen. Ud fra normtal produceres 686 T gødning årligt. Hønsemøg må IKKE udlægges i markstak.

Gødningshåndtering

Der etableres gødningsbånd i stalden og disse tømmes min. 2 gange i ugen.

Tværbåndet, der går ud af stalden vil blive tømt over i en vogn/container, der kan køre væk med den gødning der skal afsættes. Den resterende del af gødningen tømmes over i forbeholderen. Her blandes det op med vaskevand fra stald/pakkerum eller med opsamlet regnvand fra tagfladerne. Når det er blandet op pumpes det i gyllebeholderen hvor det opbevares indtil det udbringes på egne arealer.

Her tilføres samtidig vaskevand fra stald/pakkerum eller regnvand fra tagfladerne.

I samme proces bliver indholdet fra opsamlingsbeholderen pumpet over i gylletanken.

Den gødning, der afsættes uden for gødningsbåndene vil som minimum blive fjernet fra stalden når et hold høns sættes ud. En del af gødningen afsat udenfor båndene vil kunne tilføres forbeholderen og blive blandet op og tilført gyllebeholderen.

Der etableres gyllebeholder på ca. 2.000 m³. Denne tank vil kunne rumme den gødning, der produceres på ejendommen.

Tabel 5.3 oversigt over opbevaringsanlæg på ejendommen.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning	Pumpe System
Gyllebeholder	2015	2.000	flydelag	Intet fra stald
Opsamlingsbeholder til tagvand	2015	20	Fast	Pumpe til forbeholder
Opsamlingsbeholder til regnvand	2015	<1		Pumpe til gylletank og forbeholder
Fortank	2015	Ca. 5		Vand til forbeholder fra pumpebrønd til vaskevand og fra opsamlingsbeholder til tagvand – pumpe fra forbeholder til gylletank

Der skal være opmærksomhed på, at husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om faste pumpeledninger og faste installationer, skal udføres af aut. kloakmester.

Vurdering

Gødningen bliver opblandet med vand og opbevaret i gylletank. Det er ikke tilladt at opbevare fast gødning i markstak, med mindre der IKKE kan ske en tilfredsstillende opbevaring i forbindelse med stalden. Det er Vordingborg Kommunes vurdering, at det er muligt at etablere en møddingsplads / gødningshus i tilknytning til stalden eller etablere en større gyllebeholder. Det vil derfor ikke blive accepteret, at der ligger møg i markstak. Mht. opsamlingen af regnvand vil det blive behandlet i spildevandstilladelsen til udledning af tagvand.

Vilkår

- 5.2 Gødningsbåndene skal tømmes mindst 2 gange om ugen, jævnt fordelt over ugen. Tidspunkter og dato skal noteres i en logbog.
- 5.3 Gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning, der skal opbevares på husdyrbruget.
- 5.4 Såfremt der ikke foreligger aftaler for opbevaring og anvendelsen af al gyllen må dyreholdet reduceres så det passer til den mængde gylle, der foreligger aftaler for.
- 5.5 Påfyldning af gylle skal ske på et støbt underlag, hvor der er mulighed for at opsamle gyllen, hvis der ikke bruges selvlæssende gyllevogn.
- 5.6 Der må ikke udsprede husdyrgødning i lørdage, søndage og på helligdage.

5.2 Nitrat

Landbrugsarealer som afvander til Natura 2000 områder eller andre kvælstoffølsomme områder er omfattet af fastsatte krav til kvælstofreduktion. Der opereres med 3 nitratklasser. Nitratklasse 1, 2 og 3. Jo højere nitratklasse jo mindre må husdyrtrykket være på markerne uden yderligere restriktioner som f.eks. ekstra efterafgrøder.

Hele udspredearealet er beliggende i nitratklasse 3 (bilag 9). Det reelt anvendte husdyrtryk på ejendommen er 1,40 DE/ha.

Max. udvaskningen er 35,6 kgN/ha mens den reelle udvaskning er 35,4 kgN/ha (tabel 3.4). Da den reelle udvaskning er mindre end den maximale overholdes kravet til udvaskning.

Tabel 5.5 Nitratberegning fra ansøgningskemaet

DE reduktionsprocent	50 %
Det maksimale dyretryk	0,70 DE/ha
Det reelle dyretryk	1,40 DE/ha
Udvaskning af N KgN/ha DEmax	35,5 kgN/ha

Udvaskning af N KgN/ha DEreel	35,2 kgN/ha
-------------------------------	-------------

Vurdering

Det vurderes at ansøgningen om udvidelse i forhold til beregningerne i husdyrgodkendelse.dk ikke vil give anledning til problemer med nitrat i forbindelse med udbringning da den reelle udvaskning er mindre end den maximale. Der er dog en merudvaskning på 0,8 kgN/ha i forhold til et planteavlsbrug, men da dyretrykket er faldet siden 2007 i oplandet til Præstø Fjord, vurderes det ikke at give væsentlig påvirkning i området.

5.3 Fosfor

Landbrugsjord tilføres fosfor for at give næring til planterne. Tilføres der mere fosfor til jorden end der fraføres med planterne vil forforindholdet i jorden stige. Jordens evne til at tilbageholde fosfor falder jo større nettotilførelse af fosfor der er tale om. Når jorden er mættet vil den opløste fosfor blive tilført det omliggende vandmiljø ved udvaskning. Jordens indhold af fosfor som kan udvaskes udtrykkes ved et fosfor tal.

Hele udspretningsarealet ligger i P-klasse 0, dog undtaget af 2,3 ha i P-klasse 2 og 3.

Tabel 5.6 Fosforberegning

Klasser vedr. Fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor.	97,5	25,1 kg P/ha/år	18,9 kg P/ha/år
Pt. 4,0-6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00	25,1 kg P/ha/år	18,9 kg P/ha/år
Lavbundslande og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der ikke er overbelastet med fosfor	0,27	25,1 kg P/ha/år	2,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	2,00	25,1 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år
Krav om P-overskud overholdt	Ja		
Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet	-51,3 kgP		
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	42,2 kg P/ha/år		
P-fracførsel, arealvægtet gennemsnit	24,2 kg P/ha/år		
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	18,0 kg P/ha/år		

Der udspreddes 42,2 kg P/ha/år og der fra føres 24,2 kg P/ha/år. Driftsformen medfører, at der er det fosforoverskud på 18,8 kg P/ha. Der sker altså en ophobning af fosfor i jorden. Da arealerne ligger i fosforklasse 0 er belastningen derfor mindre end tilladt.

Det vurderes ud fra beregningerne, at beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Udspreddingen må dog ikke være større, end nitratklasserne giver mulighed for.

6. Forurening og gener fra husdyrbruget

I dette afsnit gennemgås de faktorer der kan give forurening og gener fra husdyrbruget.

6.1 Lugt

Der er i ansøgningssystemet foretaget en beregning af lugtgenæafstande. Beregningen foretages ud fra lugtafgivelsen fra staldene under fuld belægning af staldene. Alle staldafsnit indgår i beregningerne.

Beregningerne foretages til de nærmeste områder inden for de enkelte kategorier. Der er ikke andre ejendomme med mere end 75 DE i nærheden.

Beregningerne viser, at afstanden til de 3 områdetyper er længere end lugtgenæafstanden. Det betyder at kravene til lugt overholdes. Se tabel 6.1.

Lugtgenæafstandene beregnes ud fra hvor meget lugt et bestemt område må påføres. Mest følsomt vurderes byzone og sommerhusområder at være. Sådanne områdetyper må max påføres en lugt på 5 lugtenheder (OU/ m³). Lugtgenæafstande er altså den afstand der skal være fra stalde til en bestemt type af område for at det vejledende geneniveau overholdes. Samlet bebyggelse (landsbyer) må forvente en vis lugt fra omliggende landbrug og derfor må der påføres landsbyer lidt mere lugt end sommerhusområder og byzone. Den vejledende lugtgenæ grænse er for samlet bebyggelse 7 OU/ m³ mens enkeltliggende boliger på landet skal kunne tåle mest lugt. Her er grænsen oppe på 15 OU/ m³.

Tabel 6.1 Oversigt over lugtgenæberegninger.

	Beregnet genæafstand	Faktiske afstand
Byzone	Ca. 242 m	Ca. 2.700 m
Samlet bebyggelse	Ca. 136 m	Ca. 825 m
Enkelt bolig	Ca. 77 m	Ca. 157 m

Nærmeste enkeltbolig er Hovedvejen 124, nærmeste samlede bebyggelse er Gishale og nærmeste byzone er Bårse

Vurdering

Det vurderes, at udvidelsen af Hovedvejen 126 ikke giver anledning til problemer med at overholde de vejledende lugtgenægrænser, da genæafstandene er overholdt med en god margin i forhold til de målte afstande.

Vilkår

6.1 Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder skal det sikres at strøelsen holdes tørre, samt at fodringsanlæg holdes rene.

6.2 Støj

De primære støjkloder på ejendommen er foderhåndtering og ventilation.

Levering af foder foregår som udgangspunkt i dagtimerne på hverdage. Det kan give anledning til støj når foder blæses i fodersiloerne.

Der vil ved håndtering af grovfoder (i form af ensilage) blive risiko for støj i form af kørsel med traktor/minilæsser.

Ventilatorer sidder placeret jævnt hen ad staldens tag. Ventilationen er frekvensstyret og afpasset efter behovet. Behovet fastlægges ud fra bl.a. temperatur og luftfugtighed.

Tømning af gødningsbånd, opblanding af den faste gødning til gylle samt pumpning fra opsamlingsbeholder til gylletank vil ligeledes give anledning til støj.

Tablet 6.2 Oversigt over støjkloder

Type	Placering	Driftstid
Ventilationsanlæg	På tagflader	Stalden ventileres i døgndrift. Der er valgt ventilation med frekvensstyring og automatisk styring så der ventileres efter behov ud fra temperatur og luftfugtighed.
Tømning af gødningsbånd og pumpning af gylle		2-3 gange ugentlig – varighed ca. 60 min. Pumpning fra forbeholder til gyllebeholder vil ske i forbindelse med tømning af gødningsbånd
Levering af råvarer	I lade	Foder og andre råvarer leveres så vidt muligt på hverdage i dagtimerne. Indblæsning af foder tager under 1 time pr gang
Stalde og dyr	I staldene	Ca. kl. 06.00-16.00 alle dage.
Afhentning af æg	Æg afhentes hovedsageligt af private	I dagtimerne
Afhentning / modtagelse af dyr		Der laves løbende holdskifte på ejendommen. Det vil sige der skiftes en til to af staldens 5 sektioner ad gangen. Udskiftning af dyr tilstræbes at ske i dagtimerne på hverdage.
Foderanlæg	Hjemmeblenderi placeret i foderlade.	Automatisk – hele døgnet efter dyrenes ædeaktivitet
Kørsel med maskiner	På hele ejendommen og på alle arealer	I højsæsonerne – hele døgnet.

* Generelt forventes støjen fra anlægget at være mindre end miljøstyrelsens angivelser (55 dag/ 45 aften / 40 nat dbA) Der må dog påregnes et højere støjniveau i forbindelse med markarbejdet i højsæsonerne, den forventes dog uændret i forhold til den nuværende produktion.

Brugen af traktor vil normalt begrænses til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt arbejde der går udover dagtimerne særligt i forbindelse med udbringning af gylle og i høstperioden.

Støj fra transport vil primært komme fra lastbiler i forbindelse med levering af foder samt levering og afhentning af dyr. Herudover vil der være transporter ved udbringning af gylle. Lastbiltransport vil primært foregå af Hovedvejen som i forvejen er meget trafikeret. Støj fra transport vil normalt foregå i dagtimerne og være en del af den almindelige periodiske trafikstøj.

Tabel 6.3 Maksimalt støjniveau fordelt over døgnet målt i skel fra stationære anlæg

Ugedag	Tidsrum	Max. Støjniveau, dB(A)
Mandage – fredage	07.00 – 18.00	55
	18.00 – 22.00	45
	22.00 – 07.00	40
Lørdage	07.00 – 14.00	55
	14.00 – 22.00	45
	22.00 – 07.00	40
Søn- og helligdage	07.00 – 22.00	45
	22.00 – 07.00	40

Vurdering

Der vurderes ikke at være problemer med støj, da der er forholdsvis lang afstand til naboer. Der stilles dog vilkår om, at støjen fra de stationære anlæg ikke må overskride de generelle støjvilkår. Derudover skal anlæg der støjer unødigt meget udskiftes eller repareres, da de både vil støje, men formentlig også få et højere energiforbrug, når anlægget ikke kører optimalt. For at skåne miljøet og i øvrigt undgå unødigt støj sættes der vilkår om at minimere tomgangskørsel for alle traktorer / lastbiler på ejendommens område. Hvis der alligevel skulle opstå problemer har kommunen mulighed for at indhente dokumentation for at grænseværdierne for støj overholdes (for ejers regning).

Vilkår

- 6.2 Virksomhedens stationære anlæg må ikke på noget tidspunkt overskride værdierne i tabel 6.3 i ethvert punkt i skel.
- 6.3 Virksomheden skal på tilsynsmyndighedens forlangende lade dokumentere, at vilkår 6.2 er overholdt. En sådan dokumentation kan højst kræves én gang årligt. Dokumentation skal ske ved måling / beregning af den støj, aktiviteterne påfører omgivelserne. Målingerne / beregningerne skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984, nr. 6/1984 og nr. 5/1993. Målingerne / beregningerne skal foretages af et målefirma / institut, som er uvildigt, og som af Miljøstyrelsen er godkendt til at udføre dette arbejde.
- 6.4 Defekte eller støjende anlæg, pumper, kompressorer, alarmer eller lign. skal straks udbedres, udskiftes eller tages ud af drift.

6.3 Transport

Gyllekørsel sker via hovedvejen til og fra Hastrupvej. Nedenstående tabel viser det skønnede antal transporter. Det skal bemærkes at antal og kapacitet pr. læs ikke er bindende.

Tabel 6.4 Oversigt over transporter før og efter udvidelse

Transporter årligt	Før udvidelse	Efter udvidelse	Tidsrum
Levende dyr til og fra ejendommen	5 gange/år	6 gange/år	Så vidt muligt i dagtimerne på hverdage
Døde dyr	2-3 gange	2-3 gange	Så vidt muligt i dagtimerne på hverdage
Udsætterhøns	5 gange	6 gange	Så vidt muligt i dagtimerne på hverdage
Indkøb af foder / råvarer	14	15	
Diesel	1	1	
Renovation	52	52	
Husdyrgødning	38	45	
Æg	104	104	
Andet	25	25	

Forskellen i antallet af transporter er hovedsageligt begrundet i mere husdyrgødning der skal spredes ud.

Transport af gylle til udbringning på markerne, vil foregå ad de veje, der er mest hensigtsmæssige i forhold til markerne. Gylleudbringningen på egne marker foregår indenfor en afstand af max. 5 km fra ejendommen. De anførte transportveje for gylle til markerne medfører forholdsvis få gener for områdets beboere, idet der kun til enkelte marker køres gennem boligområder. Transportveje for gylleudbringning kan ses på bilag 3. På ejendommen er der derudover staldsalg af æg. Det giver et uvist antal af private biler på ejendommen.

Vurdering

Det vurderes ubetydeligt at antallet af gylletransporter stiger med 7 transporter om året. Beliggenheden på ejendommen er sådan, at det er meget få der vil opdage antallet af transporter. Det vurderes ikke at være til gene for naboer, at der er transport vedr. staldsalg af æg. Ejendommen ligger med indkørsel til en trafikeret vej og den nabo der ligger ved indkørslen har have ud mod indkørslen.

6.4 Lys

Lyset i staldene tændes og slukkes automatisk – der er stort behov for lys i en æglæggeproduktion. Stalden vil blive etableret med lavenergi-belysning. Udendørs arbejdsbelysning ved faste pladser er kun tændt ved behov.

Vurdering

Det vurderes at der ikke er tændt unødvendigt lys på ejendommen. Lys på ejendommen vurderes ikke at kunne genere naboer da der er lang afstand til naboer og i øvrigt ikke er behov for permanent belysning om natten.

6.5 Skadedyr

Jf. rottebekendtgørelsen er grundejere forpligtet til at sikre og renholde deres ejendomme så rotters levemuligheder begrænses mest muligt. Desuden kan man som virksomhed/landbrug indgå en skriftlig aftale om at foretage forebyggende rottebekæmpelse på ejendommen. Konstateres der alligevel rotter skal det anmeldes til Vordingborg Kommune som efterfølgende vil foretage en bekæmpelse.

Fluer bekæmpes efter gældende regler, og der er ikke et generelt flueproblem på ejendommen i dag, hvilket det heller ikke forventes at komme i fremtiden. Evt. gener i form af støv, støj og fluer - forventes ikke at berøre nærmeste nabo, der er beliggende over 400 m fra ejendommen.

Ansøger holder rent og ryddeligt på de omliggende arealer og spildt foder ryddes op. Der holdes en god hygiejne i staldene for at mindske tiltrækning af skadedyr. Der er indgået aftale med rottefirma, så de tilser rottekasser på ejendommen såvel ud som inde i staldene.

Vurdering

Det vurderes, at der holdes en god hygiejne som begrænser tiltrækning af rotter. For at sikre at der fortsat sker bedst mulig forebyggende rottebekæmpelse stilles der vilkår om dette. Desuden stilles der vilkår om at der skal ske fluebekæmpelse. Det er kommunens vurdering at ejendommen med de stillede vilkår har en god forebyggelse af skadedyr.

Der stilles ikke konkrete vilkår til bekæmpelse af rotter, da forholdet er reguleret af rottebekendtgørelsen.

Vilkår

- 6.5 Der skal til enhver tid være en aftale om forebyggende rottebekæmpelse med et professionelt firma på området.
- 6.6 Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter).
- 6.7 Der skal på ejendommene foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.

6.6 Støv fra anlæg og maskiner

Støv kan forekomme i tørre sommerperioder når der køres på de interne transportveje, idet disse er grusbelagte. Ved at køre stille og roligt, forhindres unødigt støv i de tørre perioder.

Vurdering

Det vurderes, at den daglige drift ikke vil give anledning til støvgener udenfor ejendommens eget areal da afstanden til naboer stor. Der stilles derfor ikke vilkår for støv.

7. Udspretningsarealerne

Der ejes 100 ha omdriftsjord under bedriften.

På de to ejendomme tilsammen produceres der i ansøgt drift 208,22 DE fjerkrægødning. Den overskydende mængde gødning af endnu ikke afsat. Der skal foreligge dokumentation på lovlig afsætning senest 1 år efter godkendelsesdato.

Den afsatte mængde er i ansøgningen taget fra Hovedvejen 126, og er ligeligt fordelt mellem dybstrøelse og fast gødning. I alt afsættes ved fuld produktion på begge ejendommen 68,5 DE I år hvor der ikke er fuld produktion vil der blive afsat en mindre mængde gødning til unavngiven aftager.

Hvilken af de to ejendomme der i praksis vil blive afsat gødning fra er ikke givet på forhånd.

Derfor er der i ansøgningen regnet med 5 % efterafgrøder.

Herved er udvaskningen beregnet til 35,2 kg N/ha. I forhold til nitratklasser er den maksimalt tilladte udvaskning 35,5.

7.1 Beskrivelse af arealerne

Alle arealerne ligger i nitratklasse 3 og størstedelen ligger i fosforklasser. Der er derfor krav om reduceret udbringning af husdyrgødning på disse marker i forhold til de almindelige regler om udbringning af max 1,4 DE/ha.

Landbrugsarealerne afvander til NATURA 2000 – Præstø Fjord og er omfattet af fastsatte krav til kvælstofreduktion.

Når gældende lovgivning overholdes sammen med det stillede vilkår og når der tillige udbringes gylle over så kort en periode som muligt er det Vordingborg Kommunes vurdering, at generne for naboerne begrænses mest muligt. Udspretningsarealerne bliver nærmere vurderet i afsnit 5.

Vurdering

Nitratberegningerne i ansøgningsystemet foretages ud fra hvilket sædskifte der anvendes. For at sikre at der ikke sker anvendelse af et sædskifte, som har større nitratudvaskning end det valgte stilles der vilkår til sædskiftet.

Vilkår

- 7.1 Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for, at der er anvendt sædskifte S2 eller et andet sædskifte der enten har samme eller mindre nitratudvaskning.

- 7.2 Der skal til enhver tid etableres 5 % ekstra efterafgrøder ud over lovgivningen krav.

8. Påvirkning af naturen omkring

Der er tale om en hønsesald, der skal genopbygges efter brand. Den er lidt større end den gamle, da stalden ændres fra burhønsehold til skrabeheøns. Den samlede N-emission fra stald og lager er beregnet til 2892 kgN/år, hvorfor naturarealer inden for en afstand af 1 km vil blive påvirket af udvidelsen. Naturarealer inden for en afstand af 100 m fra udsprekningsarealerne vil ligeledes kunne blive påvirket af det vindbårne kvælstof. En anden andel af næringsstofferne (kvælstof og fosfor) kan udvaskes til naturarealer enten som direkte overfladeafstrømning eller som nedsvivning.

Nærmeste Natura 2000 område ligger ca. 3 km fra stald og lager.

8.1 Beskyttede naturtyper

Vordingborg Kommune har ved besigtigelser i 2008 og 2009 registreret følgende beskyttede naturtyper, der vil blive påvirket af produktionsudvidelsen, se tabel. Ved besigtigelsen har hver naturtype fået tildelt en estimeret naturtilstand/-værdi fra 1-5 hvor 1= høj, 2= god, 3= moderat, 4= ringe, 5= dårlig.

Husdyrloven inddeler ammoniakfølsom natur i tre kategorier. Vordingborg Kommunes kategorier er:

Kategori 1-natur

- Ammoniakfølsomme skovnaturtyper
- Ammoniakfølsomme habitatnaturtyper
- Ammoniakfølsomme sø-naturtyper
- § 3 heder og overdrev indenfor Natura 2000

Kategori 2-natur

- Overdrev over 2,5 hektar beliggende uden for Natura 2000-områder.

Kategori 3-natur

- § 3 hede, mose eller overdrev med høj naturværdi uden for Natura 2000-områder
- § 3 hede, mose eller overdrev med høj naturværdi indenfor Natura 2000-områder, som ikke er kategori 1 eller 2-natur
- Ammoniakfølsom skov

For kategori 1-natur gælder, at den totale ammoniakdeposition i naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

For kategori 2-natur gælder, at den totale ammoniakdeposition til naturområdet ikke må overskride 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

For kategori 3-natur gælder, at kommunen skal vurdere, om der skal fastsættes vilkår om maksimal merdeposition, og hvad det nødvendige krav eventuelt skal være. Kravet må dog ikke være under en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/år.

Naturtype/ lok.nr.	Natur		Særlige arter	Tålegrænse kgN/ha/år	Vilkår
	værdi	kategori			
Sø 1201.1	3			Er eutrofieret (næringsstofbelastet)	
Sø 1200.2	4			Eutrofieret (Habitatnaturtype 3150)	
Sø 1202.1	3		Springfrø og Gul iris	Eutrofieret (Habitatnaturtype 3150)	
Sø 1202.2	3		Springfrø, Glanskapslet siv, Lancetbladet ærenpris og Vandrøllike	Eutrofieret	
Sø 1202.3	4			Eutrofieret (Habitatnaturtype 3150)	
Sø 1201.3	3		Springfrø og Aks tusindblad	Eutrofieret	
Sø 1203.1	3		Springfrø og Gul iris	Eutrofieret (Habitatnaturtype 3150 næringsrig sø)	
Sø 1203.4	3		Springfrø	Eutrofieret (Habitatnaturtype 3150)	
Sø 1203.5	3		Tornfrøet hornblad og Vejbred skeblad	Eutrofieret (Habitatnaturtype 3150)	
Sø 1203.6	5			Eutrofieret (Habitatnaturtype 3150)	
Sø 1243.3	4		Grøn frø	Eutrofieret (Habitatnaturtype 3150)	
Sø 1243.5	3		Grøn frø og Vejbred skeblad	Eutrofieret	
Sø 1244.1	3		Grøn frø,	5-10	

			Glanskapslet siv, Dynd padderok, Vejbred skeblad, Kær snerre og Alm. sumpstrå	(Habitatnaturtype 3140 kalkrige søer med trådalger)	
Sø 1243.1	2		Grøn frø, Glanskapslet siv, Kær tidsel, Alm. sumpstrå, Vand ærenpris og Bleg star	5-10 (Habitatnaturtype 3140)	
Sø 1243.2	3		Grøn frø, Kær ranunkel, Glanskapslet siv, Kær snerre og Kær tidsel	5-10 (Habitatnaturtype 3140)	
Sø 1244.6	4		Glanskapslet siv	Eutrofieret	
Mose 1244.7	5		Skov angelik	15-25	
Sø 652.1	3		Grøn frø og Kransnålalge	5-10 (Habitatnaturtype 3140)	Udspretningsareal/ Mark 1-0 og 3-0 grænser op til Sø 652.1. Vilkår om 10 m husdyrgødning fri zone omkring søen.
Mose 652.2	4		Skov angelik og Gul iris	15-25	
Sø 653.2	3		Grøn frø og Dynd padderok	5-10 (Habitatnaturtype 3140)	
Sø 1244.2	3		Vejbred skeblad	Eutrofieret (Habitatnaturtype 3150)	
Sø 1244.4	5			Eutrofieret (Habitatnaturtype 3150)	
Mose 653.1	3		Tvebo baldrian, Skov angelik, Alm. brunelle, Dunet dueurt, Kær galtetand, Gul iris, Sump kællingetand, Glanskapslet siv, Næb star og Kær tidsel	15-25	
Mose 654.1	4		Kær dueurt, Glanskapslet	15-25	

			siv og Næbstar		
Eng 654.2	4			15-25	
Sø 99.9	4			Eutrofieret	
Sø 99.10	3		Grøn frø og Næb star	Eutrofieret (Habitatnaturtype 3150)	
Sø 1274.1	5			Eutrofieret	
Sø 12.2	4			Eutrofieret	
Sø 12.3	4			Eutrofieret	
Sø 12.4	4			Eutrofieret	
Sø 12.5	4			Eutrofieret	

8.2 Bilag IV arter

På bilag IV i EU's Habitatdirektiv er der listet en række dyr og planter (bilag IV arter), som medlemsstaterne har en særlig forpligtigelse til at beskytte. Vordingborg Kommune ligger inden for det naturlige udbredelsesområde for Springfrø, Stor Vandsalamander og Markfirben.

Vordingborg Kommune har kendskab til forekomst af en bilag IV art i området omkring udspretningsarealerne. Det drejer sig om Springfrø. Herudover er det forventeligt, at Stor Vandsalamander også findes i området, idet det er almindeligt forekommende i Vordingborg Kommune. Det kan derfor ikke udelukkes, at de nævnte og beskyttelseskrævende padder (Springfrø og Stor Vandsalamander) kan leve eller yngle i et eller flere af vandhullerne i eller i nærheden af udspretningsarealerne.

Vurdering

Baggrundsbelastningen for ammoniak i Vordingborg Kommune er på ca. 12 kgN/ha/år.

Det er Vordingborg Kommunes vurdering, at tålegrænserne for de beskyttede naturtyper ikke vil blive overskredet pga. udspretningen på nær Sø 652.1 (Kransnålgø sø), der har en tålegrænse på 5-10 kgN/ha/år.

Kransnålgø søer er en beskyttet habitatnaturtype, som er meget sparsomt forekommende i Vordingborg Kommune. Sø 652.1 er desuden et yngle- og levested for bilag IV arter. Derfor skal denne sø sikres med et vilkår om en 10 m husdyrgødning fri zone. I øjeblikket sikrer randzonenloven en 10 m/ nu 9 m gødningsfri zone, men ikke nødvendigvis ud i al fremtid. Derfor vilkåret.

Endvidere vil stald, lager og udspretningsarealer - med vilkår for Sø 652.1 - pga. deres beliggenhed i forhold til Natura 2000 områder og beskyttet natur ikke medføre, at der vil ske en negativ påvirkning af såvel Natura 2000 område som af bilag IV arter.

Vilkår

- 8.1 Der må ikke udsprede husdyrgødning i en afstand på 10 meter hele vejen rundt om søen vist på bilag 4.

8.3 Nitrat til grundvand

Alle markerne ligger i område med særlige drikkevandsinteresser (bilag 11). Ingen af udspretningsarealerne ligger indenfor nitratfølsomme områder i forhold til grundvandsbeskyttelsen.

Vurdering

På baggrund af at der set i forhold til grundvand ikke er nitratfølsomme områder på udspretningsarealerne, stilles der ikke vilkår i forbindelse med grundvand

8.4 Kystoplandet Præstø Fjord

Markarealerne ligger alle i oplandet til vandløbssystemet Tubæk, der afvander til Præstø Fjord.

Præstø Fjord skal opnå god økologisk tilstand i 2015, her karakteriseret ved en dybdeudbredelse på ålegræs til 4,1 m. Miljøtilstanden i Præstø Fjord vurderes ifølge vandplanen til at være moderat.

Ifølge vandplanerne, skal udledningen af kvælstof til Præstø Fjord reduceres med 47 tons pr. år i første planperiode. Hvoraf godt 6,7 tons skal fjernes via vådområder, svarende til ca. 60 ha.

Den sydlige del af fjorden har en fin sandbund med god dække af kransnålalger, havgræs, vandaks og vandkrans, den øvrige del af fjorden er vegetationen udpræget trådalger. Fosfor udledningen til fjorden er blevet reduceret med 50 % siden begyndelsen af 1990'erne ved bedre rensning i renseanlæggene. Fjorden er påvirket af kvælstof fra landbruget.

Husdyrbelastningen i oplandet til Præstø Fjord

I Miljøstyrelsens vejledning til at vurdere, om der kan ske væsentlig skade på et Natura 2000 område, står der skrevet at der ikke må ske en stigning i husdyrtrykket (antal DE i kystoplandet) i forhold til niveauet den 1. januar 2007. Der er dog den undtagelse, at hvis den udvaskning, der stammer fra husdyrbruget fjernes (ca. 1/6 del af den samlede mængde udvaskede nitrat) må husdyrbruget gerne udvide. Det kan f.eks. gøres ved ændring af sædskifte, køre husdyrgødningen til et andet kystopland osv.

I oplandet til Præstø Fjord (bilag 8) var der i 2007 et husdyrtryk på 2832 DE. I 2014 var husdyrtrykket på 2763 DE. Da husdyrtrykket i oplandet er faldet, skal ejendommen reguleres efter de generelle krav i husdyrloven.

Vurdering

Vordingborg Kommune vurderer, at der ikke vil ske en væsentlig merbelastning af Præstø Fjord i forbindelse med denne godkendelse.

8.5 Vandløb

Følgende vandløb ligger omkring udspretningsarealerne:

Hastrup Å, T.T. Dyrlev Vest, Dyrlev Vest, Skvatten, Risby Å og Tubæk, (T.T. står for tilløb til). Nedenstående skema viser målsætning og tilstanden i vandløbene, i oplandene omkring markarealerne.

Tabel 8.1 Nedenstående skema viser målsætningen for vandløbene (data fra Danmarks miljøportal). God økologisk tilstand (GT), Godt økologisk potentiale (GP), Generel målsætning (GM). Tal refererer til faunaklasse (DVFI).

Vandløbsnavn	Stations nr.	Tidligere Fiske målsætning / nuværende tilstand	Vandplans-målsætninger (nuværende)	Nuværende tilstand Fauna (DVFI)	Fysiske forhold (Fysisk Indeks)
Skvatten	18.85.30	B1/ Ikke vurderet	GT/5	2004: 4	Ikke vurderet
Hastrup Å	18.86.10	B1/ Ikke tilfredsstillende	GT/5	2005: 2	Ikke vurderet
T.T. Dyrlev Vest	Ingen	C	GM	-	-
Dyrlev Vest	18.87.05	C	GM	Ikke vurderet	Ikke vurderet
Risby Å	18.70.20	B1/ Ikke vurderet	GT/5	2004: 4	Ikke vurderet
	18.70.30	B1/ Ikke vurderet	GT/5	Ikke vurderet	Ikke vurderet
	18.71.05	B1/ Ikke vurderet	GT/5	2001: 4	Ikke vurderet
Tubæk	18.80.10	B2/ Ikke vurderet	GT/5	2005: 4	Ikke vurderet

Regionplansmålsætningen var en kobling af fisk og fauna, det er beskrevet herunder: Når et vandløb er C målsat, er vandløbenes hovedformål afledning af vand, og der er dermed ingen krav til hvilke fisk, der skal kunne leve i vandløbet.

En B1 målsætning stiller krav til, at vandløbet skal kunne anvendes som gyde- og opvækstområde for laksefisk.

Et B3 målsat vandløb, skal kunne anvendes som opvækst- og opholdsområde for ål, aborre, gedde og karpfisk.

Med målsætningerne følger et krav til dyrelivet i vandløbet, der defineres som Dansk Vandløbs Fauna indeks, DFVI, også kaldet faunaklasse. DVFI har en skala fra 1 til 7, hvor 1 er næsten intet dyreliv og kun arter, der kan tåle meget forurenede og iltfattigt vand, og hvor 7 er helt rent og rislende iltholdigt vand.

Ifølge vandrammedirektivet, skal vandløbene opnå god økologisk tilstand inden 2015. I de nuværende vandplaner, der gælder frem til udgangen af 2015, er dette præciseret til at vandløb, der i planerne er udpeget som blødbundsvandløb, kunstige el. stærkt modificeret skal opnå en DVFI på 4 og øvrige vandløb en DVFI på minimum 5.

God økologisk tilstand er et udtryk for en "svag afvigelse fra en tilstand upåvirket af menneskelig aktivitet".

Godt økologisk potentiale har et reduceret mål mht. DVFI, disse vandløb skal opnå en 4'er. Alle de vandløb, der ikke er specifikt målsat i vandplanen har en generel målsætning, da alt overfladevand skal opfylde god økologisk tilstand svarer en generel målsætning til en DVFI på 5 medmindre vandløbet er et blødbundsvandløb, stærkt modificeret eller kunstigt, i de tilfælde skal DVFI være 4.

Ifølge NaturErhvervstyrelsens randzonekort er alle de åbne vandløb i oplandsområdet, omfattet af reglerne om op til 9 m brede dyrkningsfrie randzoner efter den nye randzonelov, som trådte i kraft den 1. august 2014. Ligeledes er stort set alle søer i oplandsområdet omfattet af randzoneloven.

Langs de offentlige vandløb Risby Å og Tubæk skal der være et 8 m bredt arbejdsbælte, der friholdes for bygningsværker og nybeplantninger jf. regulativet for vandløbene.

Der stilles særlige krav, i forhold til overfladevand, hvis man ligger indenfor nitratklasse 1-3. Alle markarealerne ligger i område med nitratklasse 3.

Ingen af vandløbene opfylder på nuværende tidspunkt dens målsætning. Markarealerne ligger i oplandet til vandløbene og påvirker vandløbene ved nedsivning til dræn, der fører vandet

videre ud i de åbne vandløb. Ét af markarealerne ligger helt op til et åbent vandløb, der kan påvirkes direkte ved udspredning samt ved nedsvivning til dræn.

For, at vandløbene skal kunne opfylde deres målsætning, vil det som minimum kræve at, der ikke sker en øget udledning af næringsstoffer og sprøjtegifte. Vedligeholdelsen skal foretages mere skånsomt og sidst men ikke mindst, at der foretages fysiske forbedringer ved blandt andet udlægning af sten (dette kræver reguleringssager).

Vurdering

En del af det kvælstof og fosfor, der udvaskes fra den udbragte husdyrgødning, ender i Præstø Fjord, som ikke opfylder dens målsætning. Desuden skal fjorden som Natura 2000 område opnå gunstig bevaringsstatus. Vandløbene kan få yderligere forringede vandkvalitet ved øget næringsbelastning og derfor ses det gerne, at der ikke sker en øget belastning af systemet.

9. Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Miljø- og ressourcestyling bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, vand, næringsstoffer, pesticider således at emissionerne til omgivelserne bliver så små som muligt, under hensyntagen til proportionalitetsprincippet.

9.1 BAT niveau i Vordingborg Kommune

For at undersøge om BAT niveauet i ansøgningen er tilstrækkeligt, er det nødvendigt at udregne BAT niveauet. Det gøres ud fra miljøstyrelsens generelle vejledning om BAT emissionsniveauet.

Emissionsgrænseværdier for ammoniak for Etagesystem ved ægproduktion fastlægger en grænse for ammoniakemission for skrabeæg på 116 kg NH₃N pr 1000 årshøner og 36 kgNH₃N for lageret.

$116 \text{ kg} + 36 \text{ kg} = 152 \text{ kgNH}_3\text{N pr. 1000 årshøner}$

$26.000 \text{ årshøner: } 152/1000 \text{ årshøner} * 26.000 = 3.040 \text{ kg NH}_3\text{N.}$

I ansøgningsskemaet er emissionen beregnet til 2.730 og BAT for ammoniakemission er dermed overholdt.

9.2 Staldsystemer

Hønsehuset indrettes med etagesystem med gødningsbånd og veranda, hvorfra der laves udgangshuller til udeareal. Dette gøres for at have gjort stalden klar til et eventuelt senere skift til økologisk produktion.

Stalden deles indvendigt op i 6 sektioner der hver rummer et hold høns. I det enkelte hold er alle hønsene samme alder, med holdene kører forskudt så der sker løbende udskiftning af hønsene og dermed vil der være en kontinuert produktion af æg – hvilket er meget vigtigt i forhold til afsætningen.

Der etableres lavenergibelysning i stalden.

Ventilationssystemet vil være frekvensstyret lavenergiventilation der sikre en optimal ventilation i stalden.

Gødningsbånd giver mulighed for hyppig udmugning.

Effekten på ammoniakemissionen fra hyppig fjernelse af gødning er i husdyrgodkendelse.dk indtastet som 30 % effekt af luftrensning. Det understreges, at der IKKE er tale om luftrensning men om hyppig fjernelse af gødning. Ansøgningsystemet kan ikke regne på effekten af hyppig fjernelse og derfor denne "work-a-round".

I omregningen fra hønepladser er der ikke taget højde for tomgang i staldafsnittene, da der arbejdes hen mod meget korte tomgangstider ned på få dage.

Der er regnet med en dødelighed på ca 4 %, hvilket er lidt under normen, men vil give plads til effektiviseringer og forbedringer i forhold til normalt.

Der etableres udgangshuller fra verandaen (skillevæg inde i hønsehuset). Dette gøres for at forberede huset til en eventuel omlægning til økologisk drift eller frilandshøns.

Krav til udearealer er de samme for de to produktionstyper.

9.3 Ressourcer

Energi

BAT for fjerkræ er at reducere energiforbrug ved at anvende godt landmandskab, begyndende med udformningen af stalde, ved hensigtsmæssig betjening og tilstrækkelig vedligeholdelse af stalden og udstyret.

Stalden indrettes med lavenergi ventilation. Ventilatoren er computerstyret og der ventileres derfor ud fra det aktuelle behov i stalden. Behovet afhænger af temperatur og luftfugtighed, der løbende logges.

Belysningen i stalden etableres som lavenergi belysning og lyset styres med timer efter et forhåndsbestemt lysprogram, der tager højde for hønsenes behov.

Lyset tændes manuelt i stalden, når personalet møder og slukkes manuelt om aftenen.

Der kommer en alarm via mobilen i tilfælde af strømsvigt. Dette er nødvendigt for at kunne tegne forsikring.

Energibesparende foranstaltninger (BAT)

- Der vil løbende foretages rengøring og vedligehold af ventilationsanlægget. Ved udskiftning vil der vælges energieffektive typer.
- Der vil anvendes lavenergi belysning, på de almindelige glødepærer – der vil ikke anvendes lavenergi lysstofrør idet der er påvist meget dårlig holdbarhed i stalde.
- Udendørs belysning benyttes kun, såfremt det er nødvendigt.
- Ventilation er temperaturreguleret, hvilket sikrer optimal ventilation i forhold til behov, hvilket reducerer energiforbruget, idet der ikke ventileres unødigt.
- Ventilationsanlæg efterses og rengøres jævnligt.

Elektricitet anvendes til ventilation, kølerum, pakkemaskine, gødningsbånd samt belysning. Bedriftens årlige energiforbrug er i øjeblikket ca. 50.000 kWh pr år. Det årlige energiforbrug ved en udvidelse af driften er estimeret til 60.000 kWh. El aflæses automatisk hvert kvartal.

Diesel

Markdrift foregår ikke med udgangspunkt i denne adresse og forbruget her dækker over det, der skal bruges til maskiner i forbindelse med gødningshåndtering og håndtering af grovfoder.

Vand

Stalden forsynes med vand fra Gishale Faksinge Vandværk. Bedriftens årlige vandforbrug, forventes at stige fra ca. 1.400 m³ til 2.200 m³ årligt. Vandværket er hørt om forbrugsstigningen og de vurderer ikke at der er problemer i at levere den ekstra mængde vand.

Produktionen etableres med nyt drikkevandssystem hvor der er fokus på reduceret vandspild. Vandforbruget til drikkevand logges dagligt og følges derfor nøje. Eventuelle defekter på vandsystemet udbedres hurtigst muligt.

Vaskevand fra pakkerum opsamles og anvendes til opblanding af den faste gødning inden denne pumpes til gyllebeholder.

Under det daglige arbejde i stalden laves visuel kontrol af om der er utætheder eller andet spild af vand. Alle lækager repareres så vidt muligt med det samme.

9.4 Gødningsopbevaring

BAT vedr. opbevaring er i flg. BREF at udforme lagringsfaciliteterne for fjærkrægødning med tilstrækkelig kapacitet, indtil yderligere behandling eller tilførsel på markerne kan udføres. Den nødvendige kapacitet afhænger af klimaet og perioderne, i hvilke tilførsel på markerne ikke er mulig.

BAT vedrørende lagring af frjærkrægylle i beton- eller stålbeholder omfatter følgende punkter:

- stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lagrene tømmes regelmæssigt og inspiceres visuelt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvis hvert år
- beholdernes bunde og vægge er tætte og beskyttede mod tæring
- gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning af beholderen ved udbringning på marken

Det er BAT at dække gyllebeholderne ved at bruge en af følgende måder:

- fast overdækning i form af fast låg, tag eller teltstruktur, eller
- et flydelag, såsom snittet halm, naturlig udtørningskorpe, lærred, folie, tørv, ekspanderet ler (LECA) eller ekspanderet polystyren (EPS).

På nær fast overdækning af alle gyllebeholdere er alle ovenstående punkter opfyldt og indarbejdet i driften, beholderne kontrolleres ved en 10-års beholderkontrol og der er ingen spjæld, men alt overpumpes via neddykket rør. Det samme vil gøre sig gældende for den nye gyllebeholder, hvis der opføres en sådan i forbindelse med udvidelsen.

På baggrund af beregninger for lugt i forhold til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone samt ammoniakafdampning vurderes det ikke nødvendigt at bekoste en fast overdækning af gyllebeholderne. I stedet vil der være et naturligt flydelag af halm eller lign.

Med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjærkræ- og svineproduktion (BREF), vurderes det at der er BAT på ejendommen med hensyn til gødningsopbevaring.

Gyllebeholderne efterlever kravene i BREF-dokumentet. Dvs. at beholderne er faste tanke, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Sider og bunde er tætte og korrosionsbeskyttede. Tankene tømmes ca. 1 gang årligt for inspektion og evt. reparationer. Opbevaring af svinegylle i gylletank, opfattes som BAT. Der er en lang række lovregulerede forhold der er med til at sikre lav ammoniakfordampning, og sikre lækager. Disse regler indebærer bl.a. 10 årig beholderkontrol, samt regelmæssig føring af logbog til gylletank, samt reetablering af flydelag hvis dette er nødvendigt.

Vurdering

Det vurderes at det er BAT at overholde husdyrgødningsbekendtgørelsen.

9.5 Udbringning af husdyrgødning

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet BREF. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Det er BAT at minimere emissionerne fra gødning til jord og grundvand ved at afbalancere mængden af gødning med afgrødernes forventede krav i forhold til kvælstof og fosfor, samt mineraltilførslen fra afgrøden til jorden fra gødskning. Det er ligeledes BAT at tage hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem. Dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, samt jordens anvendelse og dyrkningsmetoder, herunder vekseldrift. Det er BAT at reducere forurening af vand ved at undgå udspredning af gylle, når marken er:

- vandmættet,
- oversvømmet,
- frossen,
- snedækket, samt
- ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb, ved fx at efterlade et stykke jord ubehandlet,
- at sprede gødning så tæt som muligt på den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted.

Det er BAT at håndtere spredningen af gylle således, at lugtgener mindskes på steder, hvor det er sandsynligt, at naboer kan berøres, ved navnlig at gøre alt det følgende:

- sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme, og at undgå udspredning i weekender og på helligdage, samt
- være opmærksom på vindretningen i forhold til nabohusene.

- Det vigtigste er, at gyllekørslen sker i en så sammenhængende periode som muligt, både af hensyn til lugtgener, men også af hensyn til reetablering af naturligt flydelag.

På ejendommen udarbejdes der hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Gødningen udbringes så vidt muligt umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst- og næringsstof optag forekommer, hvilket nedsætter fordampning og lugtgener, da planterne hurtigt optager den tilførte gødning.

- Der bruges ikke nedfælder i voksende afgrøder, idet der opstår en del afgrødeskader, hvilket medfører en lavere kvælstofoptagelse i afgrøderne og dermed en større udvaskning samtidig med at det medfører et mindre udbytte.

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. Bliver gyllen kørt ud på sort jord/ubevoksede arealer nedbringes gyllen indenfor 6 timer.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik og placering i sædskiftet, således, at fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Bedriften drives generelt efter retningslinjerne i "Godt landmandskab".

Vurdering

Det vurderes, at ansøger med de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

9.6 Foderstrategi

Der anvendes fasefodring, tilpasset dyrenes udvikling. Der anvendes færdigblandet foder hvor der er tilsat fytase.

Fasefodring er indregnet i normtallene for foder og der er derfor ikke foretaget foderkorrektioner.

Fjerkræ er meget påvirkede af fodringen og underforsyning af fosfor, protein eller andre næringsstoffer giver store dyrevelfærdsmæssige problemer.

Det anses for BAT at anvende fasefodring og anvendelse af fytase i fodret.

9.7 Management

Godt landmandskab er en vigtig del af BAT og selvom det er svært at kvantificere miljøfordele med hensyn til emissionsreduktioner eller reduktioner i brugen af energi og vand, er det tydeligt at en ansvarsbevidst driftsledelse kan bidrage til en forbedret miljøpræstation for en bedrift med æglæggere.

Der føres dagligt kontrol med foder- og vandforbrug, dødelighed og ægproduktion. Der føres dagligt tilsyn med dyr og inventar. Eventuelle fejl udbedres hurtigst muligt.

Der laves mark- og gødningsplan samt gødningsregnskab for produktionen.

Gødningsbånd tømmes for fast gødning 2-3 gange om ugen (jfr. Teknologiblad: Hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns som ikke holdes i bur).

Ved hvert holdskifte tømmes staldafsnit for dybstrøelse samt rengøres inden indsætning af nye høns.

Til forbedring af den generelle miljøpræstation for et intensivt husdyrbrug, er det BAT at udføre alle de følgende punkter:

- Føre journal over vand- og energiforbrug, mængde af husdyrfoder, opstået spild og spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne
- Identificere og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale
- Have en nødplan til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser
- Iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene
- Planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild, samt Planlægge gødning af markerne korrekt.

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (EU referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder og på bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.

Der er lavet en beredskabsplan i forbindelse med ansøgningen, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet for den eksisterende produktion.

Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

- Affald afskaffes miljøbevidst og korrekt
- Rengøring i om omkring ejendommen foretages jævnligt for at undgå uhygiejniske forhold og for at nedsætte risikoen for lugtgener for omkringboende
- Dagligt tilsyn med bedrift og dyrehold føres med opmærksomhed omkring optimal drift og god dyrevelfærd i produktionen.

- Driftsregnskab gennemgås i samarbejde med konsulent, således vil de forbrugte ressource også her blive underkastet en vurdering
- Der føres jævnligt tilsyn med diverse funktioner i staldene, såsom fodermaskiner, ventilationsanlæg mv.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

9.8 Samlet vurdering af BAT

Vordingborg Kommune vurderer, at ejendommen lever op til de BAT –niveauer som der er lagt op til i Miljøstyrelsens nye vejledning for emissionsgrænseværdier.

Vordingborg Kommune vurderer at staldene samlet set lever op til kravet om BAT i forhold til ammoniakfordampning.

Med hensyn til opbevaring af husdyrgødning, udspredning af husdyrgødning, nitrat, beredskab samt management vurderes det ud fra de beskrevne rutiner og arbejdsgange at ejendommen lever op til BREF notatets krav og dermed er at betegne som BAT.

Ansøger er fokuseret på hvordan der kan spares på ressourcer. Der er fokus på henholdsvis vand og energi. Og der er allerede sparet en del. Der er stillet enkelte vilkår for at mindske forbruget. Vordingborg Kommune vurderer, at der anvendes BAT indenfor energi og vand.

10. Egenkontrol

Følgende skal opbevares på husdyrbruget

- Eventuelle produktionsrapporter (P-kontrol)
- Opgørelser over foderforbrug (E-kontrol)
- Dyr lægerapporter opbevares i tilknytning til stalde
- Registrering af udbringning af husdyrgødning mv. på grundlag af lovgivning omkring planteproduktion
- Tidspunkt for tømning af gødningsbånd (starttidspunkt)
- Enhver form for driftsstop med angivelse af årsag og varighed

Alle optegnelser og rapporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år.

Vurdering

Vilkår om egenkontrol har til formål at sikre en løbende og systematisk registrering, der giver bedst muligt grundlag for overblik over produktionsforholdene. Derudover kan registreringen fungere som dokumentation for overholdelse af bestemte konkrete vilkår for husdyrbrugets indretning og drift, da den kan vurderes, når der føres tilsyn med husdyrbruget. Det vurderes, at det stillede vilkår i tilstrækkeligt omfang vil sikre god kontrol af bedriften.

Derudover kan Vordingborg Kommune til enhver tid ændre vilkår for egenkontrol for bedriften.

11. Alternative løsninger og 0-alternativet

Der er ikke noget alternativ, da den gamle stald er brændt ned.

12. Husdyrbrugets ophør

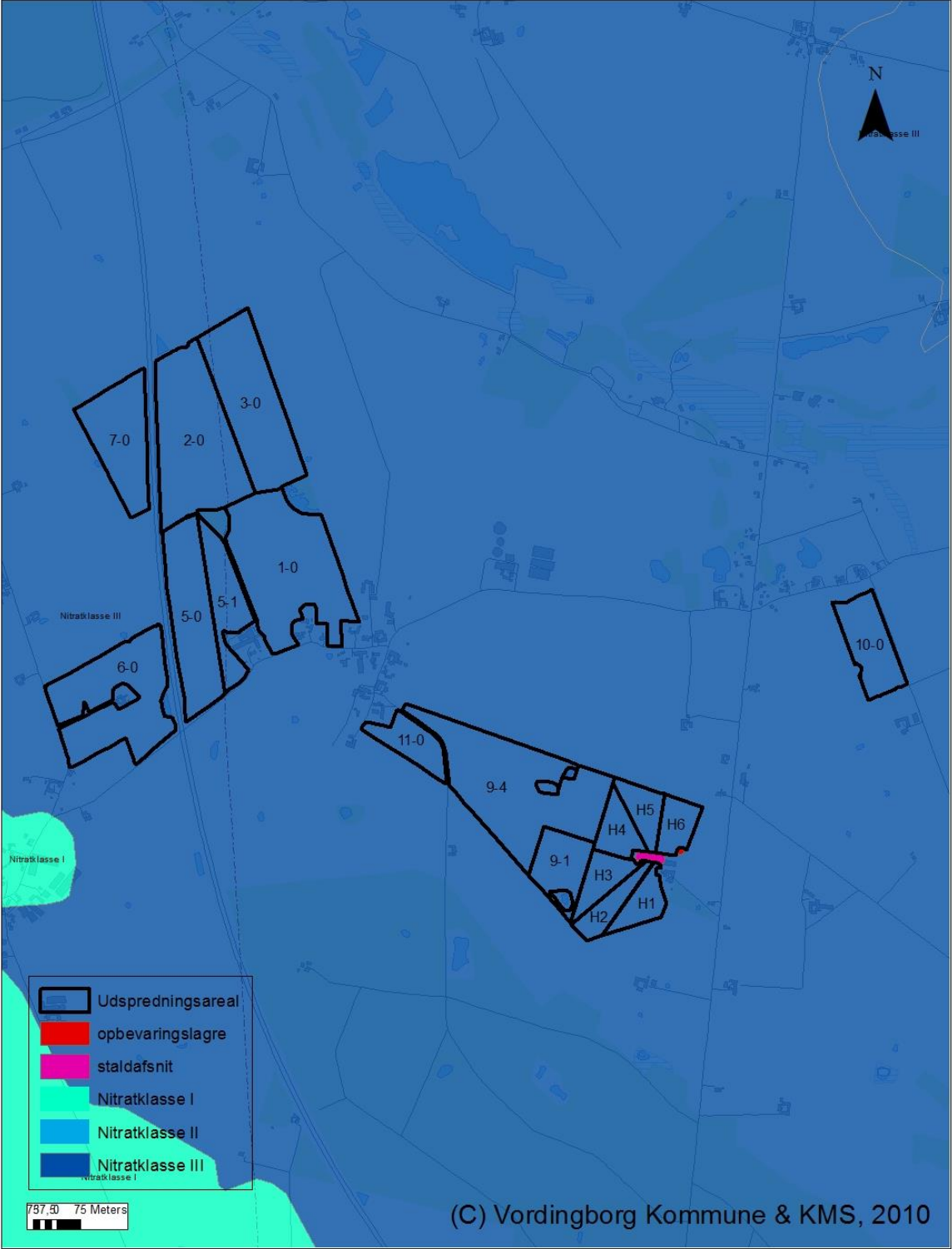
Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer, vil gødnings- og ensilageanlæg blive tømt og rengjort. Kemikalierester bortskaffes i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for farligt affald i Vordingborg Kommune. Restindholdet i olietanke fjernes og tanke renses. Overjordiske olietanke fjernes, meden nedgravede anlæg enten afblændes eller fjernes. Ved afblænding vil påfyldningsstuds og udluftningsrør blive fjernet. Gødnings og ensilageanlæg rives ned og al materiale bortskaffes som affald i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsmæssigt affald i Vordingborg Kommune. Der udarbejdes en plan med tidspunkt for anden indretning og opbygning af staldbygninger til anden anvendelse, eller alternativt en plan med tidspunkt for nedrivning af staldbygningerne.

Vilkår

12.1 Ved virksomhedens ophør skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:

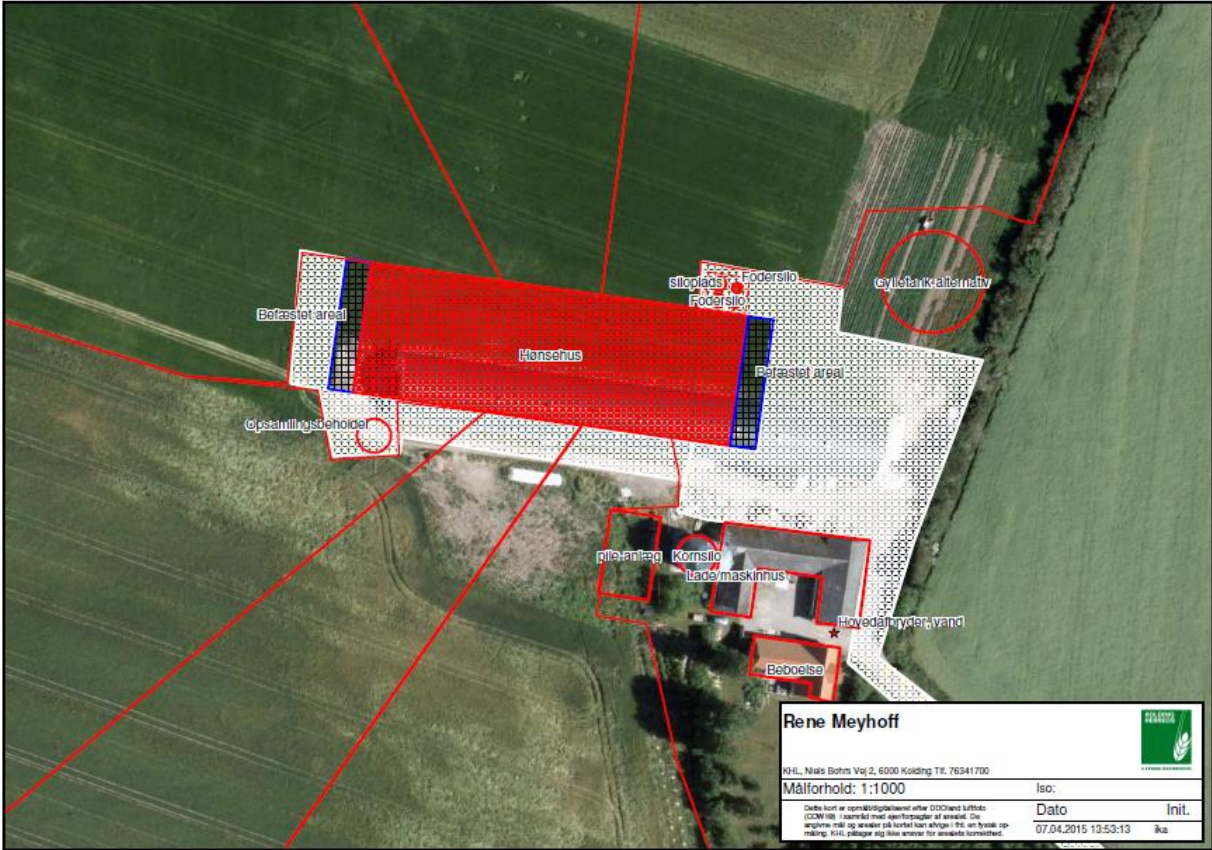
- Gyllebeholdere, fortank med rørsystemer, gyllekanaler / kummer m.v. skal tømmes og rengøres
- Alle staldafsnit skal tømmes for husdyrgødning, der bortskaffes efter regler om udbringning af husdyrgødning.
- Alt foder og ensilage skal bortskaffes fra ejendommen, og der ensilagepladser skal rengøres

Bilag 1. Kort over nitratklasser

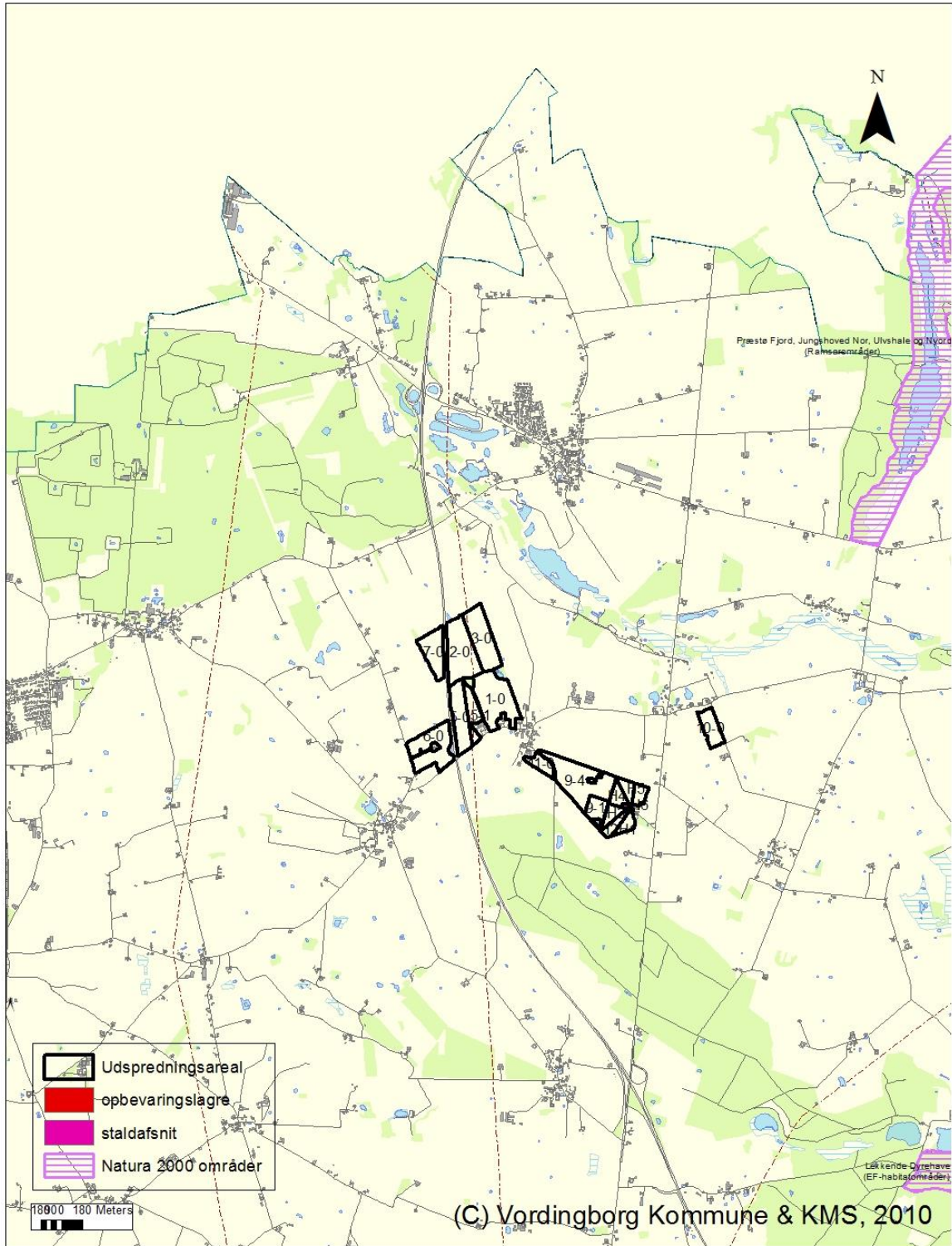

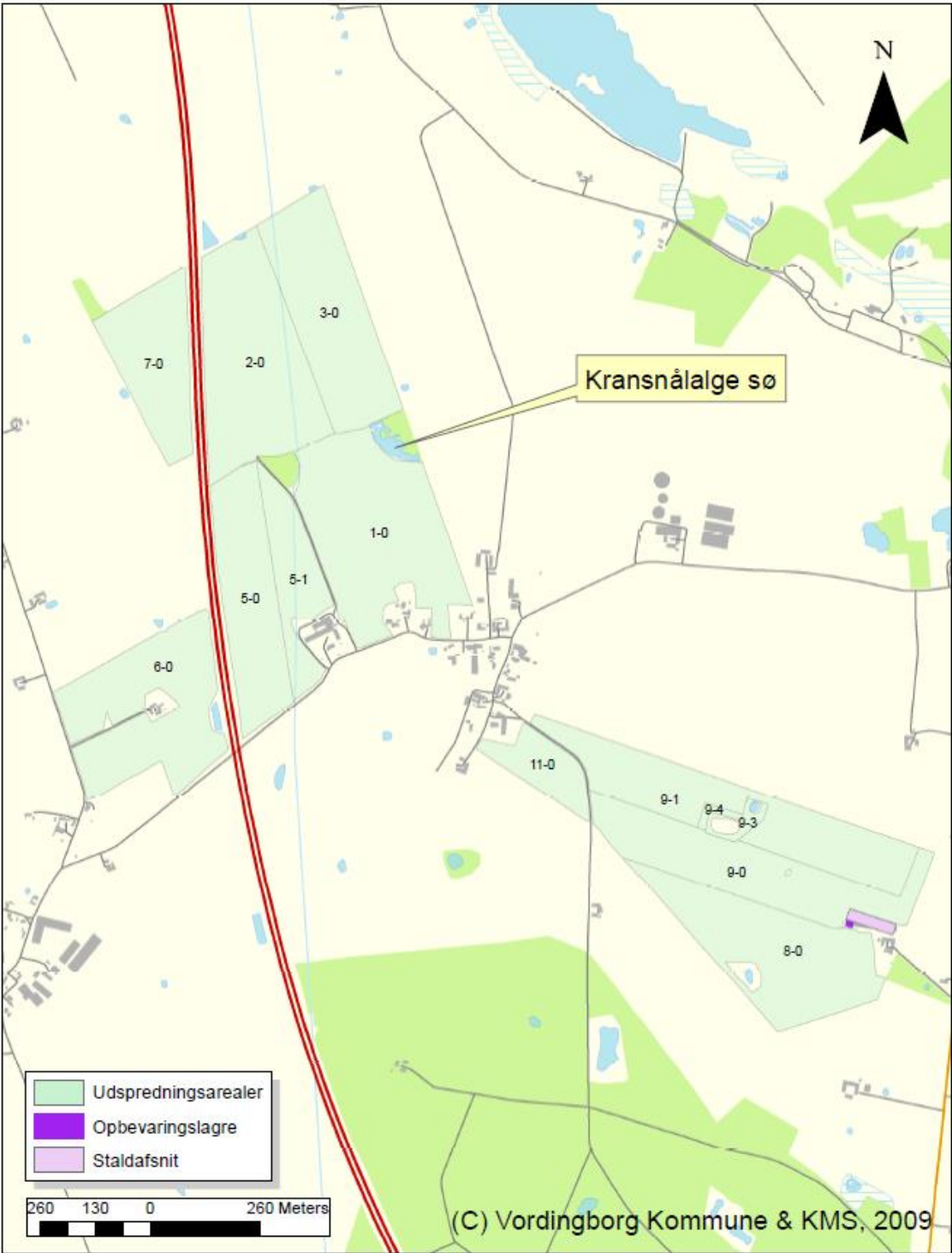
Bilag 2. Situationsplan

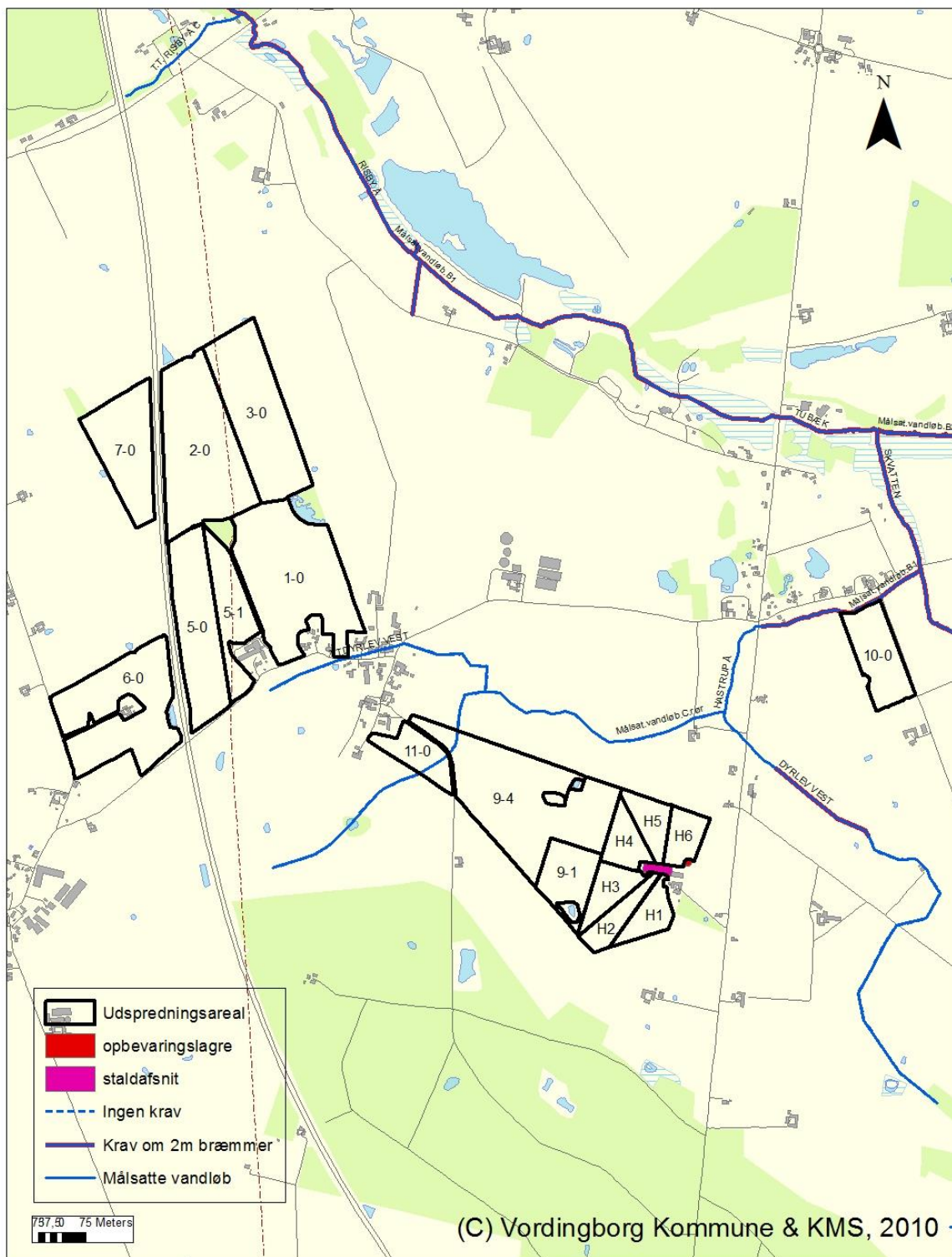
Bilag 3. Natura 2000 område samt udspretningsarealerne

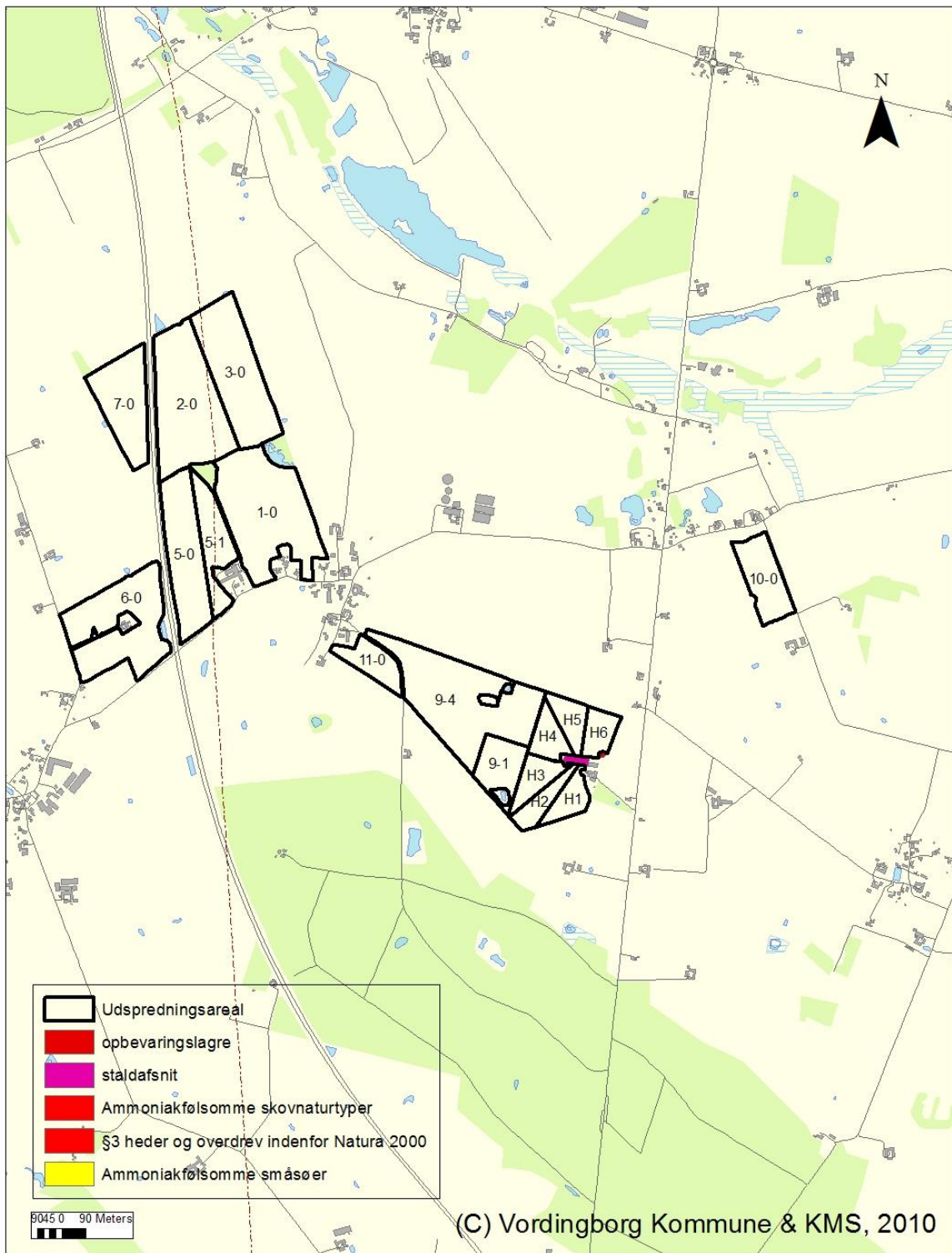
Bilag 4. Kort viser vandhul, hvor der skal være 10 meter gødningsfri zone

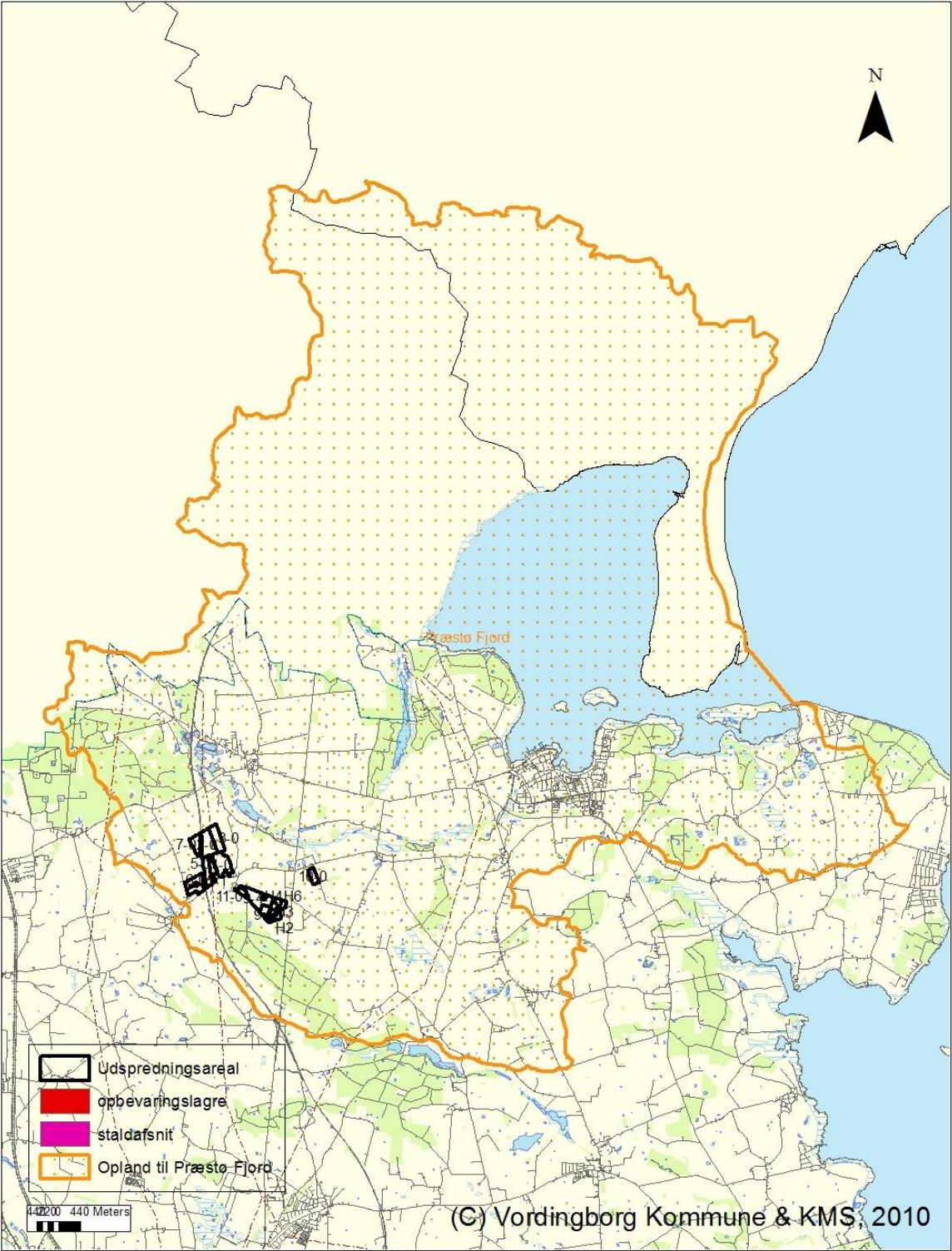
Bilag 5. Kort over målsatte vandløb

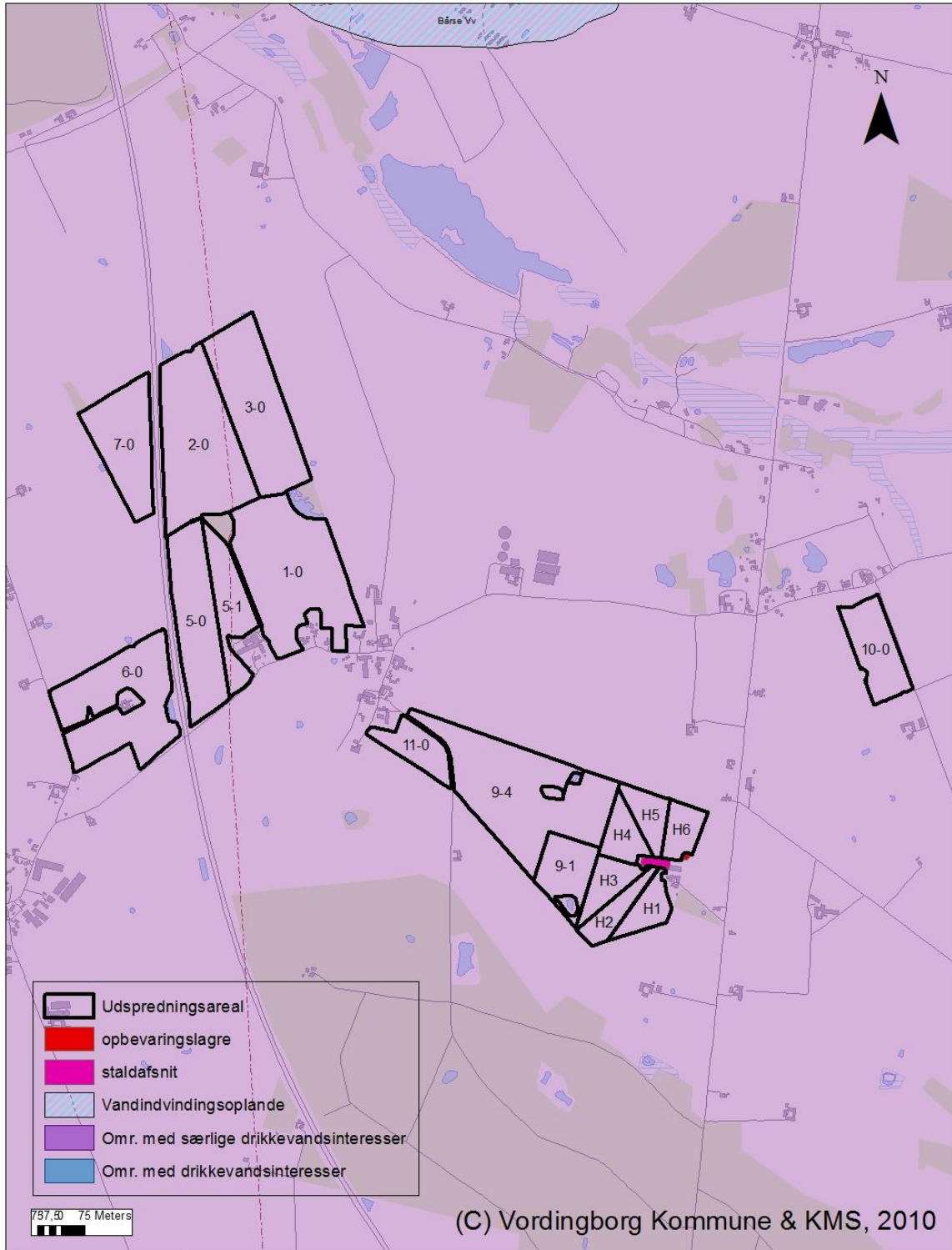
Bilag 6. Kort over § 3 naturområder

Bilag 7. Kort over kystoplande udspretningsarealerne afvander til

Bilag 8. Kort over drikkevandsinteresser i området.

Beredskabsplan for Hovedvejen 126

Indholdsfortegnelse:

Telefonnumre	3
Brand og evakueringsinstruks	4
Udslip af gylle instruks	5
Kemikalie og oliespild instruks	6
Stophaner / hovedafbrydere	7
Strømsvigt instruks	8
Bilag 1: Beredskabskort ved brand og uheld	9
Bilag 2: Indsatspunkter ved spild og overløb	9

Udarbejdet af:

Rene Meyhoff med teknisk hjælp fra Kolding Herreds Landbrugsforening.

Alle oplysninger og informationer i denne mappe er gennemlæst af ejerne og ejer har ansvaret for, at alle forhold er beskrevet korrekt. Kolding Herreds Landbrugsforening kan ikke gøres ansvarlige for nogen form for tab, som ejer mener at have lidt, pga. fejl eller mangler i denne beredskabsplan.

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. Og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i forrummet

Kopi af beredskabsplanen findes i kontoret i stuehuset

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. Med angivelse af:

- Mark og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsuring)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriale og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder mv.
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg mv.
- Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

Husk:

Ved store uheld ring 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2

Efter brand mm. Tag kontakt til miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

Telefonnumre

Nærmeste telefon er mobiltelefon. Der er ikke fastnet telefon.

	Kontaktes på telefon	Telefontid
Miljøberedskab	112	Hele døgnet
Brandvæsen	112	Hele døgnet
Ambulance	112	Hele døgnet
Miljøvagten Ved mindre uheld: Miljøvagt Torsten Tøjgaard Jensen	Tilkaldes af alarmcentralen 5536 2485	Hele døgnet
Vordingborg kommune	5536 3636	0900-1500
Lægevagten	1813	Hverdage 1600-0800 samt weekend
Tandlægevagt	29600111	Weekend og helligdage 0900-1200
Kolding Herreds Landbrugsforening	7634 1700	Kontortid 0800-1600
Dyrlæge	55767011	Erik Sørensen
Foderstofforretning	70127010	Ewers
Elektriker	55767144	Ebbe nielsen
Smed		
VVS		

Brand og evakueringsinstruks

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne - hvor mange -
- Er dyrene kommet ud - art og antal der evt. er fanget
- Er der gasflasker / trykflasker. Er der oplag af handelsgødning / kemikalier

Kontakt øjer: René Meyhoff på tlf 60 87 75 76

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriale er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre, porte og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmateriale.

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er kommet i sikkerhed.
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der adgangsveje
- Er der gasflasker / trykflasker. Er der oplag af handelsgødning / kemikalier

På ejendommen findes følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Brandslukker (pulver):
I forrummet til stalden

Udslip af gylle instruks

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletank - RING 112 - Oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvor uheldet er sket
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne, tlf: 5536 2485.

Kontakt ejer: René Meyhoff på tlf 60 87 75 76

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 55 36 24 85

Hvis Gylletanken sprænger læk, forventes det at gyllen vil løbe mod nord ud på marken. Det er påtænkt at etablerer en lille vold, der sikre at gylle ikke løber til nabomatrikel.

Nærmeste drænbrønd er i skel ca. 200 m fra gyllebeholderen se bilag 2
Opdæmning kan evt. fortages med jord, halmballer ol. Afhængig af mængden af gylle.

Modtag brandvæsnet/miljømyndighederne og udløver denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

Der er IKKE oplag af halm eller lignende på ejendommen.

Kemikalie og oliespild instruks

Ved større overløb af kemikalier og olie - RING 112 - oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvor uheldet er sket
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevand.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne, tlf.: 55 36 24 85.

Kontakt ejer: René Meyhoff på tlf. 60 87 75 76

Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til drænbrønd placeret ca. 200 meter fra ejendommen Se bilag 2.

Opdæmning kan evt. fortages med jord, halmballer ol. Afhængig af mængden og art. Er f.eks. olie løbet til dræn kan man lave en opdæmning af vandløbet.

Modtag brandvæsnet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

Der opbevares ikke pesticider på ejendommen. Tank til diesel står på fast gulv uden risiko for afløb.

På ejendommen findes der følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

Der er IKKE oplag af halm eller lignende på ejendommen.

Stophaner / hovedafbrydere

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand:

Hovedhanen sidder ved gavlen af lade/maskinhus (se bilag 1)
I hønsestald sidder stophanen i forrummet.

Elektricitet:

Hovedafbryderen sidder i værelse i sturhuset.
EL-tavlesidder i forrummet

Strømsvigt instruks

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek stalden og se om nødoplukket er åben.

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Eventuel iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

Bilag 10. Samlet vilkårsliste

- 2.1 Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsskema 72806, version 4 og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
- 3.1 Den ny fjerkræstald skal opføres i et farve- og materialevalg, der virker diskret i landskabet, dvs. med grå facader og mørkt gråt-/grønt tag jf. oplysninger ifm. ansøgningen.
- 3.2 Ejendommens bygninger må ikke anvendes til reklamering og der må ikke etableres anden belysning end den, der er nødvendig for landbrugsdriftens udførelse.
- 3.3 Beskyttede diger skal respekteres og beplantning herpå skal bevares og stedse vedligeholdes, så ejendomsskel fremstår som markante og skærmende læhegn.
- 3.4 På en strækning af min. 400 meter i den østlige ende af hegnet i ejendomsskel mod nord, skal hegnsplantningen suppleres ved manuel indplantning af arter af hjemmehørende, egnskarakteristiske, løvfældende træer og buske, jf. Vordingborg Kommunes dispensation fra museumsloven til beplantning på dige af 7. maj 2015.

- 4.1 Produktionens maksimale omfang og sammensætning:

Produktion	Staldsystem	Antal dyr	Antal DE
Årshøner	Skrabehøns, voliere med gødningebånd	26.000	152,94

- 4.2 Husdyrbruget skal føre registreringer over produktionen på husdyrbruget. Registreringerne kan bestå af slagterifregninger, indkøb af hønniker eller lignende og skal gemmes i mindst 5 år.
- 4.3 Ventilationsanlægget skal efterses af et ventilationsfirma så optimal drift sikres. Dette skal ske efter hvert hold af høns, dog min. hver 14 måned. Dokumentation for dette skal være i miljømappen i mindst 5 år.
- 4.4 Elforbruget skal registreres årligt på samme tidspunkt. Registreringerne skal opbevares i en "miljømappe", der skal opbevares på ejendommen.
- 4.5 Vandforbruget skal registreres årligt på samme tidspunkt. Registreringerne skal opbevares i en "miljømappe", der skal opbevares på ejendommen.
- 4.6 Olie og dieselforbruget skal registreres årligt. Registreringerne skal opbevares i en "miljømappe", der skal opbevares på ejendommen.
- 4.7 Spildolie skal opbevares under tag i dobbeltvægget beholdere på støbt gulv uden afløb i nærheden. Alternativt kan spildolie opbevares i beholdere som ikke er dobbeltvægget, hvis der tillige med de øvrige betingelser er støbt en opkant som kan tilbageholde min. indholdet af den største beholder.

- 4.8 Der skal udarbejdes blandeforskrift for foder min. hvert år, dog skal der laves ny blandeforskrift straks, hvis sammensætningen af råvarer ændres.
- 4.9 Der må maksimalt være 16,20 g råprotein pr. FE
- 4.10 Der må maksimalt være 0,50 g Fosfor pr. FE.
- 4.11 Beredskabsplanen skal altid forefindes på husdyrbruget og være opdateret min. en gang årligt, let tilgængelig og synlig. Der skal tydeligt fremgå sidste revisionsdato.
- 4.12 Planens indhold skal være kendt af bedriftens ansatte mm. og skal udleveres til indsatslederen/miljømyndigheden i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.
- 5.1 Der må maks. udbringes 14.368 ton N og 4.206 ton P på ejendommens arealer fra husdyrgødning.
- 5.2 Gødningsbåndene skal tømmes mindst 2 gange om ugen, jævnt fordelt over ugen. Tidspunkter og dato skal noteres i en logbog.
- 5.3 Gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning, der skal opbevares på husdyrbruget.
- 5.4 Såfremt der ikke foreligger aftaler for opbevaring og anvendelsen af al gyllen må dyreholdet reduceres så det passer til den mængde gylle, der foreligger aftaler for.
- 5.5 Påfyldning af gylle skal ske på et støbt underlag, hvor der er mulighed for at opsamle gyllen, hvis der ikke bruges selvlæssende gyllevogn.
- 5.6 Der må ikke udspredes husdyrgødning i lørdage, søndage og på helligdage.
- 6.1 Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder skal det sikres at strøelsen holdes tørre, samt at fodringsanlæg holdes rene.
- 6.2 Virksomhedens stationære anlæg må ikke på noget tidspunkt overskride værdierne i tabel 6.3 i ethvert punkt i skel.
- 6.3 Virksomheden skal på tilsynsmyndighedens forlangende lade dokumentere, at vilkår 6.2 er overholdt. En sådan dokumentation kan højst kræves én gang årligt. Dokumentation skal ske ved måling / beregning af den støj, aktiviteterne påfører omgivelserne. Målingerne / beregningerne skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984, nr. 6/1984 og nr. 5/1993. Målingerne / beregningerne skal foretages af et målefirma / institut, som er uvildigt, og som af Miljøstyrelsen er godkendt til at udføre dette arbejde.
- 6.4 Defekte eller støjende anlæg, pumper, kompressorer, alarmer eller lign. skal straks udbedres, udskiftes eller tages ud af drift.
- 6.5 Der skal til enhver tid være en aftale om forebyggende rottebekæmpelse med et professionelt firma på området.

- 6.6 Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter).
- 6.7 Der skal på ejendommene foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.
- 7.1 Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for, at der er anvendt sædskifte S2 eller et andet sædskifte der enten har samme eller mindre nitratudvaskning.
- 7.2 Der skal til enhver tid etableres 5 % ekstra efterafgrøder ud over lovgivningen krav.
- 8.1 Der må ikke udsprede husdyrgødning i en afstand på 10 meter hele vejen rundt om søen vist på bilag 4.
- 12.1 Ved virksomhedens ophør skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:
- Gyllebeholdere, fortank med rørsystemer, gyllekanaler / kummer m.v. skal tømmes og rengøres
  - Alle staldafsnit skal tømmes for husdyrgødning, der bortskaffes efter regler om udbringning af husdyrgødning.
  - Alt foder og ensilage skal bortskaffes fra ejendommen, og der ensilagepladser skal rengøres